

Debat om
fri og lige
adgang

Forført af
Facebook

Bossen
er gået af
mode

06

tema **DE ÅBNE BIBLIOTEKER**

● Drop alle dine bekymringer!

Lad Axiells Managed Services tage hele besværet!

Axiell kan med driftsstøttekonceptet Managed Services tilbyde:

- Drift
- Proaktiv overvågning
- Daglig kontrol af natkørsler
- Udvidet åbningstid
- Servicedesk - DDElibra support for alle bibliotekets medarbejdere

Med driftsstøttekonceptet behøver biblioteket ikke længere bekymre sig om driften af bibliotekssystemet - men kan overlade hele ansvaret til Axiell!

Managed Services kører allerede med stor succés i flere kommuner - kontakt os, så fortæller vi mere!

”

Hvis man synes, det er irriterende, at folk viser billeder af deres forpulede nybagte boller hele tiden, så slet dem og lad dem være, lige som man ville lade et menneske være, der i den virkelige verden snakkede om bagværk hele tiden.

*Anders Colding-Jørgensen,
internetpsykolog,
om Facebook.*

PERSPEKTIV

Bibliotekarforbundets

Fagmagasin

Perspektiv

Lindevangs Allé 2

2000 Frederiksberg

Tlf: 38 88 2233 · Mail: perspektiv@bf.dk

Hjemmeside: www.perspektiv.bf.dk

Ekspedition mandag-fredag kl. 9-15

Udgiver: Bibliotekarforbundet

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør:

Anette Lerche

Tlf: 38 38 06 37 · Mail: lerche@bf.dk

Journalist: Sabine Mønsted

Tlf: 38 38 06 38 · Mail: moensted@bf.dk

Studentermød hjælp/korrektur

og Del din Viden:

Laura Kjestrup Nielsen · Mail: lkn@bf.dk

Annoncer:

DG Media as, St. Kongensgade 72

1264 København K

Tlf: 70 27 11 55 · fax: 70 27 11 56

Mail: epost@dgmedia.dk

Kontaktperson:

Morten Holm: 3370 7674

Tryk: CO2-neutralt hos KLS Grafisk Hus A/S,

ISSN: 1904-7940, Danske Specialmedier

Design/Layout: Woer+Gregorius

Abonnement: abonnement@bf.dk.

Årsabonnement 610 kr. Udland

980 kr. BF-medlemmer modtager

automatisk bladet.

Oplag: Distribueret oplag iflg. Dansk

Oplagskontrol: 6.503. Dette nummer

er trykt i 6.800 eksemplarer.

Adresseændring og uregelmæssigheder i

leveringen meddeles til Bibliotekarforbun-

dets medlemsafdeling: medlemsafd@bf.dk

Forsiden: En sommeraften foran

Jægersborg Bibliotek i den ubemandede

åbningstid. Foto: Jakob Boserup

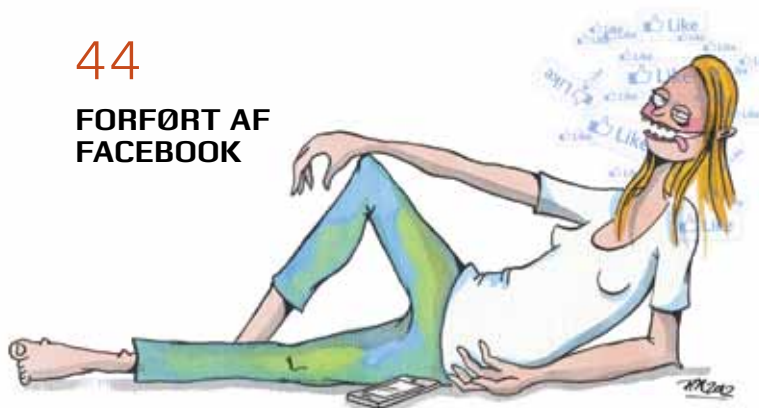

14 tema ÅBENT – DET SKAL VI DA HAVE

De sidste to år er antallet af åbne biblioteker steget markant. Men hvad betyder det, at bibliotekerne holder åbent, når bibliotekaren er gået hjem?

44

FORFØRT AF FACEBOOK

KLIMA-NEUTRAL
TRYKSAG

i øvrigt

HB-noter 42
Boganmeldelser 47
Nyt Job 48
Nye stillinger 49
Kalender 51

INDHOLD 06

22 **INGEN HELLIGE KØER**
Hvad er god ledelse, og hvad vil lederne egentlig? Perspektiv giver i denne interviewserie ordet til lederne.

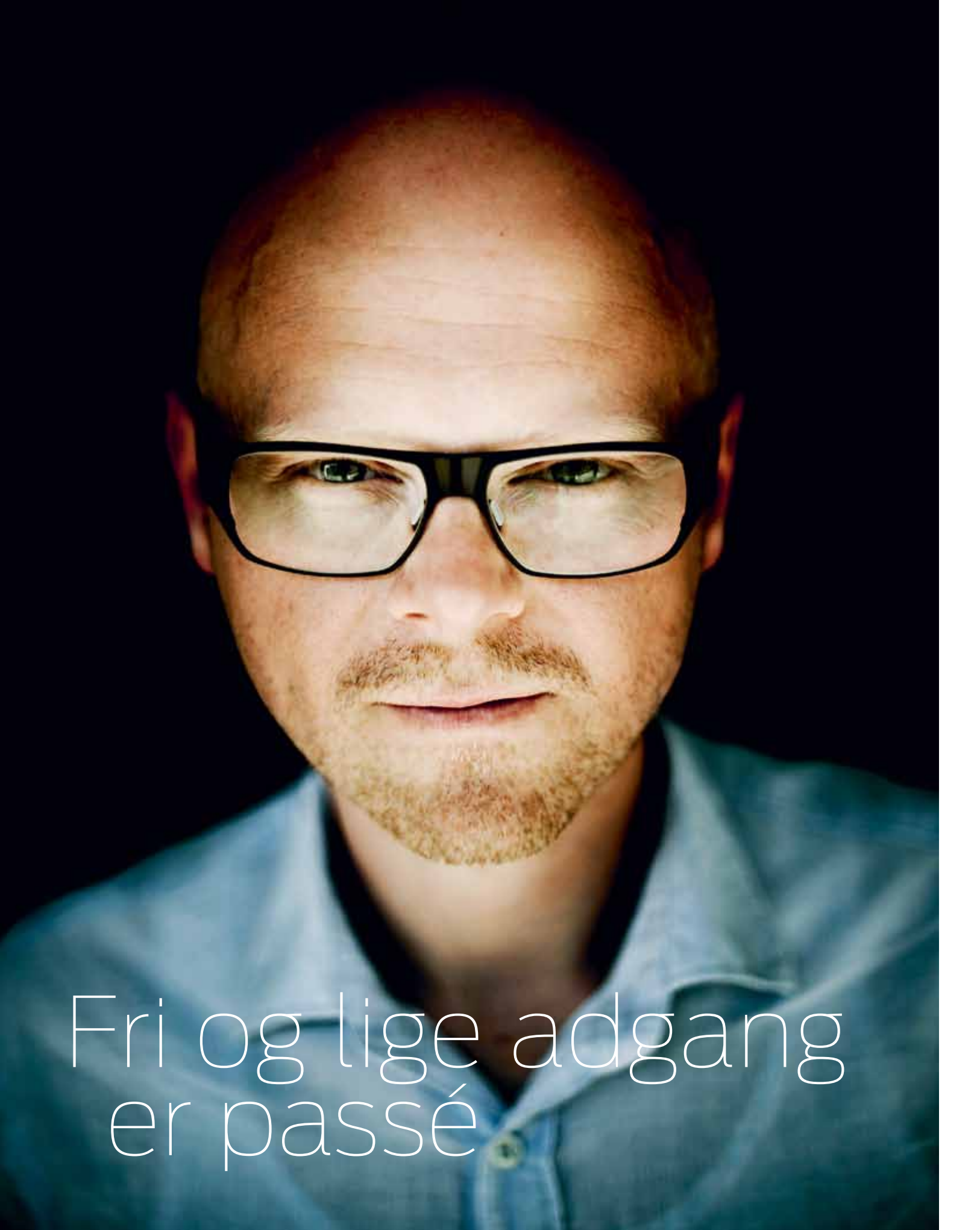

EN LEDER SKAL KUNNE STÅ OP I BLÆSEVEJR **30**
Bibliotekarforbundet og KL vil engagere den næste generation af ledere i folkebibliotekerne.

34 **FARVEL TIL BOSSEN OG DE USKREVNE REGLER**
Jacob Bøtter er medforfatter til bogen *UNBOSS*. Han håber at starte en bevægelse, der vil ændre både dit arbejdsliv og virksomhederne radikalt.

- 06 **Aktuelt interview: Fri og lige adgang er passé**
Søren Mørk, udviklingschef på Albertslund Bibliotek, stiller spørgsmålstegn ved, hvor mange penge, bibliotekerne skal bruge på digitale tilbud.
- 08 **Formandens leder**
- 10 **Overblik fra nettet**
- 12 **Bibliotekarer får job i den offentlige administration**
- 25 **Den overflødige papirbog**
Der stod for mange ubrugte bøger på hylderne. Nu køber Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek i København kun e-bøger.
- 33 **Resumeer fra Del Din Viden**
- 38 **Gadgets**
- 40 **Mellem oplevelse og dannelse på Glostrup Bibliotek**
Artikel fra Del Din Viden

Fri og lige adgang
er passé

Udviklingschef på Albertslund Bibliotek, Søren Mørk, ønsker en debat om, hvor mange ressourcer bibliotekerne skal bruge på digitale tilbud. Argumentet om fri og lige adgang klinger nemlig hult i et samfund, hvor alle får adgang til stort set alt digitalt indhold – uden om folkebibliotekerne.

Du mener ikke, at »fri og lige adgang« er et gyldigt argument for, at bibliotekerne skal tilbyde brugerne digitale ressourcer for eksempel gennem BibZoom eller eReolen. Hvorfor ikke?

- Fordi der allerede er fri og lige adgang til det meste af det indhold uden om folkebibliotekerne, eller også kommer det i fremtiden. En ny undersøgelse viser, at 28 procent af borgerne i Skandinavien får den viden, de har behov for om hobbyrelaterede ting, fra nettet – uden om publicister. Det vil sige, at 28 procent af befolkningen får tilfredsstillende deres behov for viden og information helt uden om forlag og biblioteker. Hvis vi tager musikken som eksempel, er det så nødvendigt for borgernes demokratiske deltagelse, at bibliotekerne tilbyder adgang til musik gennem BibZoom, mens folk gratis kan hente det samme på Spotify eller andre tjenester? BibZoom har 50.000 brugere, mens Spotify har fået 500.000 brugere på et halvt år. Hvem er det så egentlig, der sikrer fri og lige adgang til musik?

Skal bibliotekerne undlade at tilbyde digitalt indhold?

- Ikke nødvendigvis, men vi skal gøre os klart, hvorfor vi vil have det digitale indhold og hvor meget tid og hvor mange penge, vi vil bruge på det. Og det er her, jeg mener, vi er nødt til at begynde at diskutere, om argumentet virkelig kan være fri og lige adgang? Jeg synes, vi udvander den historiske betydning af fri og lige adgang ved at lade det være begrundelsen for at bruge vores ressourcer på ting, som andre stiller til rådighed gratis. Er de ressourcer så brugt bedst i forhold til at sikre fri og lige adgang? I forhold til Danskernes Digitale Bibliotek vil man for eksempel bygge en infrastruktur, der koster 44 millioner kroner i vedligeholdelse om året på trods af, at vi reelt ikke ved, hvilket digitalt indhold vi på sigt kan tilbyde. Forlaget Lindhardt og Ringhof overvejer at lave Spotify for e-bøger, men spørgsmålet er, om de vil give bibliotekerne adgang. Forretningsmodellerne i den digitale verden går mod mere og mere gratis indhold, hvor man kan købe sig til ekstra ydelser, og det er ikke sikkert, at bibliotekerne får adgang til dem. Der vil være rigtig meget indhold, vi alligevel aldrig kan tilbyde. Vi skal hen mod et andet mindset, hvor det ikke handler om fri og lige adgang til alt i hele verden. Det er passé.

Hvad skal bibliotekerne i stedet bruge tid og penge på?

- Vi skal tænke meget lokalt. Hvad har folk brug for her? Biblioteket skal understøtte de lokale borgere og arbejde med, hvordan vi gør os relevante for dem i en tid, hvor det ikke handler så meget om at stille materialer til rådighed.

Vil der ikke være borgere, der taber, hvis biblioteket drop- per målet om at give fri og lige adgang. Dem, der ikke selv finder viden, musik og så videre på nettet?

- Jo, og det fåtal skal vi stadig have fokus på, men måske handler det om noget andet, såsom at styrke deres it-kompetencer, læsefærdigheder og så videre. Det er den måde, vi kan give dem fri og lige adgang og gøre dem i stand til selv at klare sig i den digitale verden.

Du mener, bibliotekerne skal arbejde for fri og lige adgang til viden på et andet plan end ved at tilbyde digitalt indhold. De skal blandt andet deltage i debatten om ACTA, en lov der skal stoppe piratkopiering ved at give private rettighedshavere mere kontrol på nettet. Hvorfor er det bibliotekarernes opgave at gå ind i debatten om ophavsret og regler på internettet?

- En vigtig del af demokratiet i dag er at kunne dele indhold, og det er det, en lov som ACTA vil bremse, og det som rettigheder ofte bremser. Bibliotekarerne skal blande sig i debatten og arbejde for at bevidstgøre brugerne om konsekvenserne gennem arrangementer, læserbreve og så videre. Biblioteksledere bør også tale med lokalpolitikere og gøre dem klart, hvad problemerne er med begrænsninger på nettet. I det hele taget burde vi overveje, om vi ikke skal arbejde for at sikre borgernes kompetencer til at indgå i demokratiske debatter og happenings på nettet ved at lære borgerne at kode, hacke, lave remixes og mashups (brugertilpassede webapplikationer, red.). Alle teknikker, der kan føre til nye demokratiske debatformer, som er nødvendige at mestre, hvis man er politisk aktiv og vil høres og deltage i demokratiet i dag. ■

Trepartsforhandlingerne handlede om mere end helligdage

Selvsamme dag, som der blev fejret 25 års jubilæum for trepartsforhandlinger med publikation, høring og anekdoter fra talerstolen, faldt trepartsforhandlingerne 2012 fra hinanden. Dansk Metal ville ikke være med til indgreb i ferie- eller helligdage, og regeringen mente åbenbart, der ikke var nogen vej frem og besluttede at aflyse forhandlingerne. Og hvad så nu? Det spørgsmål er der mange, der stiller sig, og sammenbruddet i forhandlingerne kan måske betyde, at »den danske model« er under afvikling, og at arbejdsmarkedets parter og staten vil arrangere sig anderledes i fremtiden. Der er i hvert fald ikke tvivl om, at der er lærebøger, der skal skrives om, og at arbejdsmarkedsforskerne pludselig har fået helt nyt stof at begrave sig i. Dette års trepartsforhandlinger har i pressen stort set kun handlet om, at regeringen skulle finde fire milliarder i statsbudgettet, og at dette skulle ske via afskaffelse af en eller flere fridage. Regeringen havde som udgangspunkt, at arbejdsudbuddet skulle sættes op og der skulle arbejdes flere timer. For fagbevægelsen har det ønske dog været svært at efterkomme i tider, hvor vi oplever arbejdsløshed og medlemmer, der mægtig gerne vil fra deltid til fuldtid men ikke kan komme det. Det endte med at blive dét centrale emne i pressen. Men trepartsforhandlingerne handlede om meget andet end helligdage, og desværre var der ikke opmærksomhed på, at de andre vigtige emner, blandt andet psykisk arbejdsmiljø og indsats mod dimittendarbejdsløshed, der var med i kommissoriet for forhandlin-

gerne, og som AC arbejdede for at få med. For AC var det afgørende at få fokus på psykisk arbejdsmiljø og anerkendelse af, at der er et stigende problem på dette område. Desværre er der en tendens til, at man fra arbejdsgivernes og regeringens side primært fokuserer på fysisk nedslidning, selvom psykisk nedslidning er noget, der rammer alle grupper. Desværre har beskæftigelsesminister Mette Frederiksen udtalt, at akademikere ikke kan have ondt i arbejdslivet, fordi de tilhører en privilegeret gruppe. En ganske uforståelig og uklædelig holdning. Derfor var det vigtigt for AC at få psykisk arbejdsmiljø med til forhandlingsbordet og få sat gang i reelle tiltag, der skulle forebygge psykisk nedslidning, blandt andet ved at ligestille fysisk og psykisk arbejdsmiljø. For det rammer alle uanset uddannelsesniveau og uanset om man er højt eller lavt placeret i arbejdspladshierarkiet. Et andet væsentligt emne, AC tog med til bordet, var en forstærket dimittendindsats med styrkelse af Videnpilotordningen og initiativer til at skabe nye job for akademikere i de små og mellemstore virksomheder, som vi allerede nu ved virker og har god effekt. Men som der kan gøres endnu mere af, og som både vil gavne de ledige og ikke mindst være med til at styrke den generelle vækst i de danske virksomheder. Men hvor skal vi nu diskutere disse emner? Udgangspunktet for trepartsforhandlingerne 2012 var, at der mangler fire milliarder i statskassen, og at der skal gang i de private virksomhedshjul. Det problem er ikke forsvundet – til gengæld har LO og regeringen, hurtigere end man kan sige pressemeddelelse, fjernet en væsentlig mulighed for at finde en løsning.

HELT NY GENERATION MAXI-VIEW BOOSTER® MED ICODE SLIX CHIP 30% MERE SENSITIV

- RFID-etiket uden forstyrrende antenneelementer
- kræver mindre signalstyrke
- ny, opdateret, fuldtransparent acetat
- er dobbelt performance testet inden levering
- kan leveres med printet ejermærke
- FCC-godkendt miljøvenlig PP/PET acetat
- ISO 18000-3 / 28560-1 / 15693 godkendt
- leveres i smart dispenserboks med 250 stk.

Bestil dine etiketter nu! Vi kan levere omgående.

4. juni

Ny udgave af BibZoom

BibZoom blev relanceret den 4. juni. Bibliotekernes digitale musiktsjeneste er ikke længere webbaseret, men er blevet en platformsafhængig app. Manden bag projektet, Flemming Munch, mener, at BibZoom er et godt supplement til de kommercielle tjenester.

Teknologien bag det nye BibZoom er den samme, som flere af de kommercielle tjenester benytter, og ifølge Flemming Munch betyder det, at den nye udgave kan leve op til det, som de fleste forbrugere forventer af en moderne musiktsjeneste – blandt andet have den med sig som en app.

BibZoom har i det sidste år ellers oplevet lidt modvind. Flere kommuner har meldt den digitale musiktsjeneste fra, og der har været kritik af, at bibliotekerne bruger mange ressourcer på deres egne tjenester, når de kommercielle tjenester gør det samme og bedre. Men det er Flemming Munch ikke enig i.

- Det er en absurd tanke, at bibliotekerne skulle klare sin formidlingsforpligtigelse ved at henvise til kommercielle tjenester. Vi henviser jo heller ikke brugerne til en boghandler, når de vil låne bøger, siger han.

Han mener derimod, at de kommercielle tjenester og public service-tjenester som BibZoom skal supplere hinanden. Det er ikke hverken eller, men det handler om at spille sammen, mener Flemming Munch:

- Og er vi ikke på de digitale platforme, er bibliotekerne her ikke om 40 år.

Mønsted

30. maj

Stop bibliotekernes ressourcespild

Ekurser.nu er en ny fælles e-læringsplatform for bibliotekerne. Ifølge e-bibliotekar Kalle Nielsen kan bibliotekerne ikke længere forsvare at lave lokalt undervisningsmateriale – uden at dele.

»Del jeres undervisningsmateriale på ekurser.nu.« Sådan lyder opfordringen fra e-bibliotekar Kalle Nielsen, der i en artikel på Del Din Viden kalder det for et vanvittigt ressourcespild, at hvert enkelt bibliotek udvikler sit eget materiale i stedet for at samarbejde.

Han mener ikke, det er muligt at komme videre med Danskernes Digitale Bibliotek, før bibliotekerne bakker op om de åbenlyse og profitable fælles løsninger.

»Det er på høje tid, at bibliotekerne samles om en fælles e-læringsplatform – og dem der ikke vil det, de må så stå til ansvar for deres ledere, inklusiv det lokalpolitiske niveau«, skriver han i artiklen.

Læs artiklen om ekurser.nu: *Radikal innovation af bibliotekernes brugerundersøgelse* på Del Din Viden.

Mønsted

30. maj

Penge i sociale medier

Flere og flere virksomheder bruger de sociale medier strategisk, og det betaler sig. Socialsemantic.eu har igen i år kortlagt virksomhedernes brug af de sociale medier – og udbyttet er steget.

Siden 2010 har virksomhederne fået et større udbytte ved at bruge de sociale medier, eksempelvis har syv procent haft besparelser på rekruttering ved at bruge LinkedIn, Facebook, blogs og så videre. Og forventningerne til de sociale medier og hvilke gevinster, de kan bringe virksomhederne, er også steget.

Mere end halvdelen af de 2.334 respondenter i dette års undersøgelse fra Socialsemantic.eu mener, at ansvaret for arbejdet med de sociale medier bør placeres på højeste niveau og forankres i det strategiske arbejde i virksomheden.

Det er dog hverken et stort antal medarbejdere eller penge, der generelt bliver brugt på at arbejde med de sociale medier. Hos halvdelen af virksomhederne arbejder en til fire personer med sociale medier for at skabe forretningsmæssig værdi, mens 20 procent dog har 10 personer eller flere på opgaven.

22 procent af virksomhederne er aktive på de sociale medier flere gange om dagen, 25 procent flere gange om ugen, mens syv procent af de adspurgte, der bruger de sociale medier, kun er aktive en gang om måneden.

Mønsted

29. maj

IVA offentliggør notat fra drøftelserne med KU

Det Informationsvidenskabelige Akademi (IVA) offentliggør det notat, som man har drøftet fusionsmulighederne med Københavns Universitet (KU) ud fra. Notatet afdækker de synergifelter, der vil opstå som følge af et tættere samarbejde mellem IVA og KU.

Om end den endelige godkendelse ikke er på plads endnu, så er det kun formalia. For IVA og KU er tæt på at kunne fusionere.

I notatet fremhæves IVA's to søjler, nemlig den informationsvidenskabelige og den kulturformidende. Efter en fusion vil denne faglige forankring stadig være bevaret, konkluderes der blandt andet i notatet. Og via en fusion, vil der ske en fortsat udvikling af det, der i notatet beskrives som »nyhumanistisk dannelseskompetence«. Blandt andet fordi IVA i et KU-miljø vil kunne få bidrag fra relevante fag som medievidenskab, retorik, sprogteknologi, dansk, sociologi og datalogi

Lerche

PÅ DISSE SIDER FÅR DU ET UDPLUK AF DE NYHEDER, DER ER BLEVET BRAGT PÅ PERSPEKTIV.BF.DK

Den finske hovedstad skal have et nyt bibliotek. Over 530 har sendt deres bud på at bygge det, der lige nu populært kaldes Metropolens pulserende hjerte. Udstillingen har været åben for offentligheden, og alle har kunnet bidrage med egne ideer til et drømmebibliotek.

Foto: Helsingfors stadsbibliotek

23. maj

Gratis e-bøger på nettet

Download ganske gratis rejsebogen til din næste storbyferie. Eller find en bog om ledelse og få ny viden uden at betale en øre. Det er det danske e-bogsforlag Bookboon.com's opskrift på succes. I stedet er det annoncører, der finansierer hele gildet.

Det er to danske brødre, der sammen har skabt forlaget Bookboon.com, der stiller annoncefiancierede e-bøger til rådighed. Den model har gjort det danske selskab til et af de største e-bogsforlag.

Til BogMarkedet siger den ene af de to danske brødre, Thomas Buus Madsen:

- Det går rigtig hurtigt lige nu. Vi forventer, at vi mere end fordobler vores trafik, så vi i 2012 havner på 50 millioner downloadede bøger, og vi har i øjeblikket cirka 300 nye titler under udarbejdelse, mens vi hver uge indgår kontrakter med cirka fire til fem forfattere om nyudgivelser.

Forfatterne får 10 til 15 procent af de annonceindtægter, der har været i forbindelse med udgivelsen af bogen. Hverken annoncører eller forfattere har dog indflydelse på, hvilke titler og annoncer, der kædes sammen. Dermed sikres, at bogens indhold ikke er farvet eller afhængigt af annoncørerne, skriver BogMarkedet.

Se mere på www.bookboon.com

Lerche

23. maj

Danskere i arbejde har mest overskud

Ny undersøgelse viser, at Danmark ligger i top, når det gælder mentalt overskud. Danskere i job har et bedre humør og mere energi end deres kolleger fra de andre 34 europæiske lande, der deltager i samme undersøgelse.

Den europæiske Eurofond, der er etagentur under EU, som blandt andet sætter fokus på trivsels- og arbejdsforhold i Europa, har undersøgt humøret hos de beskæftigede i 34 europæiske lande. Og her topper Danmark undersøgelsen.

Ugebrevet Agenda har sat fokus på undersøgelsen, og forsker i psykisk arbejdsmiljø og konsulent i Task-Consult, Tage Søndergård Kristensen peger på, at en af forklaringerne på det danske overskud skal findes i den måde, som vi organiserer arbejdet på i Danmark.

- Det er kendetegnende for det danske arbejdsmarked, at vi har en lille magtdistance mellem top og bund på arbejdspladsen, samt at folk oplever høj grad af fælles interesser på arbejdspladsen. Som nation er vi også kendetegnet af høj social kapital, det vil sige, vi har tillid til hinanden og til samfundets institutioner. Endelig har vi ret få arbejde-familiekonflikter, siger han.

Men trods topplaceringer, så er det langt fra alle, der er lige tilfredse. Andelen af kvinder, der har et usundt mentalt helbred, er næsten dobbelt så stort som andelen af mænd med et usundt mentalt helbred.

Lerche

15. maj

Rigmand vil redde verdens bøger

Litteraturen skal sikres overlevelse i den digitale tidsalder, mener en amerikansk rigmand, der er ved at opbygge bøgernes Noahs Ark. Rigmanden Brewster Kahle vil gemme et fysisk eksemplar af hver eneste bog i verden. Noget af en opgave, men hvem andre end manden, der også står bag The Internet Archive, der i dag har arkiveret 150 milliarder skærbilleder af hjemmesider og vil indscanne alle verdens bøger, skulle kaste sig over den.

- Bøgerne kommer fra biblioteker, som sender os dem i stedet for at smide dem ud. Og fra private donationer - skriv endelig, at dine læsere gerne må donere, siger Robert Miller, daglig leder af arkivet, til dagbladet Politiken.

The Physical Archive, der ligger i en kæmpe lagerhal i det nordlige Californien, samarbejder med over 1.000 biblioteker på verdensplan, blandt andet i Danmark.

Herhjemme er det også vigtigt, at vi har fokus på at gemme fysiske eksemplarer af materialerne, mener Jonas Fransson, der er ph.d.-studerende ved Det Informationsvidenskabelige Akademi, IVA, med fokus på digital kulturformidling.

- De digitale formater vil løbende ændre sig og ikke nødvendigvis have samme levetid som de fysiske. I Danmark og Sverige er bibliotekerne bøgernes Noahs Ark, hvor alle, i hvert fald trykte udgivelser, systematisk gemmes, siger han.

Mønsted

14. maj

IVA og KU næsten klar med fusionsbeslutning

På et debatmøde onsdag den 16. maj vil de studerende på IVA kunne stille spørgsmål til den fusion mellem Københavns Universitet og Det Informationsvidenskabelige Akademi, der tegner til at blive en realitet allerede i 2013.

Med forbehold for, at bestyrelsen for Københavns Universitet og ikke mindst den ansvarlige minister også skal sige god for fusionsplanerne mellem KU og IVA, så er et par måneders forhandlinger nu nået så langt, at der snart kan fremlægges en principbeslutning om en fusion.

Det skriver rektor Per Hasle i et brev til de studerende på Det Informationsvidenskabelige Akademi.

- Den første analyse har i høj grad bekræftet, at en fusion vil være velbegrunderet, og at begge parter har meget at vinde. Så når en fusion er vedtaget, er det så at sige bare med at komme i gang med at udfolde de nye muligheder, skriver Per Hasle.

Per Hasle har igennem processen lagt vægt på, at IVA's identitet og faglighed skal bevares.

Tidshorizonten er en skæringsdato allerede den 1. januar 2013. Det er allerede besluttet, at IVA flytter til Sønder Campus på Københavns Universitet i 2016.

Lerche

Bibliotekarer får job i den offentlige administration

En undersøgelse viser, at flere og flere bibliotekarer bliver ansat som administrative medarbejdere i den offentlige sektor. Ofte sidder de alene med deres faglighed og vil gerne sikres faglig sparring.

TEKST ANETTE LERCHE

Et stigende antal bibliotekarer ansættes i administrative stillinger. Det viser en undersøgelse, som Bibliotekarforbundet foretog i starten af 2012.

Det er især i den statslige sektor, at der er mange bibliotekarer ansat i administrative stillinger, og langt hovedparten af dem har arbejde i Københavnsområdet.

Ulla Thorborg, specialkonsulent i Bibliotekarforbundet, glæder sig over, at bibliotekarerne har fået fodfæste på et nyt arbejdsmarked, hvor de blandt andet får titler som konsulent, fuldmægtig eller webredaktør.

Forklaringerne på den udvikling kan være mange. Ulla Thorborg vurderer, at et godt bud er, at uddannelsen fra Det Informationsvidenskabelige Akademi opfattes på lige fod med andre akademiske uddannelser. Bibliotekarforbundets medlemmer ansættes nemlig i generelle akademiske stillinger, der ikke nødvendigvis har noget med biblioteker eller journalisering og systematisering at gøre.

De typiske arbejdsopgaver kredser dog stadig omkring information, vejledning og kommunikation. Men i undersøgelsen nævnes også opgaver som administration og økonomi, HR-arbejde, sagsbehandling, opstilling af regnskaber og ledelse.

BEHOV FOR NETVÆRK

I undersøgelsen giver flere respondenter udtryk for, at de sidder alene med deres

faglighed på deres arbejdsplads. Og stort set alle giver udtryk for, at de har behov for kompetenceudvikling. De efterspørger, at Bibliotekarforbundet laver arrangementer, som er mere fællesakademiske frem for kun bibliotekarfaglige. Blandt emneforslagene er ESDH (elektronisk sags- og dokumenthåndtering, red.), brugen af sociale medier, kommunikation og forvaltningsret.

Som en opfølgning på undersøgelsen er et arrangement om ESDH ved at blive planlagt. Forventningen er, at både privatansatte og offentligt ansatte medlemmer vil kunne få fagligt udbytte af arrangementet. Men samtidig kan det faglige arrangement også blive anledningen til at danne et netværk for de administrativt ansatte bibliotekarer. Hele 68 procent angav i undersøgelsen, at de var interesserede i at deltage i et netværk med andre medlemmer, der arbejdede i samme jobfunktion. ■

OM UNDERSØGELSEN

Bibliotekarforbundets gruppe for de statsansatte medlemmer – Statsgruppen – har sendt et spørgeskema ud til alle offentligt ansatte medlemmer, der ikke er ansat på et bibliotek. 200 medlemmer modtog skemaet, og 99 valgte at svare. I undersøgelsen blev medlemmerne spurgt om, hvad deres titel var, hvad de lavede, og om de var interesserede i særlige arrangementer og netværk med bibliotekarer i beslægtede job.

Den 30. august afholder Bibliotekarforbundet gå-hjem-møde om ESDH.

Tilmelding foregår via kalenderen på bf.dk

UBISOFT

ALLEREDE PÅ SPILOGMEDIER.DK ?

**SPIL
MEDIER
DK**

Hen over de næste uger vokser Spilogmedier med mere end 50 stærke titler fra UbiSoft.

Alle spil og programmer er krypteret og kopisikrede. Alt hvad brugeren behøver for at downloade spil og programmer, er brugernummer og pinkode til biblioteket.

Kontakt kundeservice.dbc.dk for at få tilsendt en tilslutningsaftale. I aftalen indgår, at I får Spilogmediers PR materiale til eksponering i biblioteket og på nettet.

Der er ingen tilslutningsafgift for Spilogmedier. Der betales kun for det faktiske forbrug.

ÅBENT

DET SKAL VI DA HAVE

123 biblioteker er såkaldte åbne biblioteker, og otte af dem er drevet udelukkende af frivillige. Årsagen til det stigende antal af åbne biblioteker er typisk sparekrav, men også en holdning om, at borgerne skal have adgang til deres bibliotekstilbud, når de har fri. Den første danske rapport om åbne biblioteker viser dog, at udlåns- og besøgstallet er højest, når bibliotekarerne er til stede. Perspektiv sætter på de følgende sider fokus på de åbne biblioteker.

De sidste to år har lokalpolitikere skelet til hinandens kommuner og set indførelsen af åbne biblioteker som svaret på deres budgetmæssige kvaler. De åbne biblioteker kræver en investering i sikkerhedssystemer, men til gengæld kan de holde åbent længe efter, at bibliotekarerne er gået hjem. Brugere kan komme i ro og mag, og måske vil et åbent bibliotekstilbud endda tiltrække nye brugergrupper. Tiltagene har givet positive overskrifter i de lokale medier med formuleringer som »Åbne biblioteker er fremtiden«.

Men om der er belæg for så stor en politisk begejstring for de åbne eller selvbetjente biblioteker, er først blevet grundigt belyst i rapporten *Åbne Biblioteker – et kortlægningsprojekt*,

der udkom i begyndelsen af 2012. I rapporten konkluderer forfatter Carl Gustav Johannsen, lektor ved Det Informationsvidenskabelige Akademi, blandt andet:

»Et karakteristisk mønster gør sig dog gældende, og det er, at benyttelsen pr. time både hvad angår besøg og udlån konsekvent og markant er højere i den bemandede end i den ubemandede tid. Hvad besøgstallet angår, er gennemsnittet i den bemandede tid syv gange højere end i den ubemandede; for udlånstallet gælder noget tilsvarende.«

Carl Gustav Johannsen peger på, at en del af forklaringen på, at den bemandede åbningstid kan prale af et højere besøgstal pr. time end den ubemandede, kan være, at der er forskel på, hvordan man tæller besøg i den bemandede og ubemandede åbningstid. I den bemandede tid tælles hoveder, mens der i den ubemandede åbningstid nemt kan være flere brugere, der lukker sig ind på et enkelt log-in. Alligevel ser Carl Gustav Johannsen en tendens til, at besøgstallene i de betjente perioder er

*Jonathan (8 år), Rebecca (6 år) og Sif (7 år) er alene på Jægersborg bibliotek en tirsdag aften.
Se reportagen side 21.*

markant større end i de ubetjente. Det indikerer, at personalets tilstedeværelse har positiv betydning for antallet af besøgende, og at en ændring af et biblioteks status fra delvist til totalt selvbetjent bibliotek sandsynligvis vil kunne få negative konsekvenser for besøgstallet, skriver han blandt andet.

Den vurdering bekræftes af erfaringer fra Ikast-Brande Kommune, hvor udlånstallet i tre filialer, der blev gjort til rene åbne biblioteker, faldt med 20 procent.

INGEN BRUGERTILFREDSHEDSUNDERSØGELSE

Undersøgelsen af de åbne biblioteker viser, at der er store forskelle på, hvordan de enkelte åbne biblioteker klarer sig. Carl Gustav Johannsen vurderer, at brugerne generelt er glade for tilbuddet, om end der ikke er foretaget en egentlig brugertilfredshedsundersøgelse. Samtidig påpeger han, at de stigninger i besøgstallene, der har trukket overskrifter i pressen, aldrig er blevet sat i forhold til den markante udvidelse af åbningstiden, der har resulteret i stigningen. For eksempel kunne et åbent bibliotek glæde sig over en fremgang i besøgstallet på 23 procent, men tallet for udvidelsen af åbningstiden var reelt 600 procent.

Samtidig viser en undersøgelse af udlånstallene umiddelbart før og efter etableringen af biblioteket som åbent bibliotek, at i rundt regnet en tredjedel af de biblioteker, der blev undersøgt, betød overgangen til åbent bibliotek en nedgang i udlånstallet. Samtidig har lidt over en tredjedel på den anden side formået at øge deres udlånstal efter, at de blev til åbne biblioteker.

Et af argumenterne for at indføre de åbne biblioteker er, at de vil tiltrække nye brugergrupper. Men kortlægningen af de åbne biblioteker kan hverken be- eller afkræfte den antagelse. En stikprøvekontrol viser, at der er stor variation fra bibliotek til bibliotek i forhold til, hvilke brugergrupper, der har taget det åbne bibliotek til sig. Men noget tyder på, at børnefamilier er glade for de udvidede åbningstider i weekenden, mens ydertimerne sent om aftenen og tidligt om morgenen ikke umiddelbart har vist sig at være specielt populære blandt brugerne. ■

HVAD ER ET ÅBENT BIBLIOTEK?

Et åbent bibliotek er det samme som et bibliotek med selvbetjeningsløsning. De fleste åbne biblioteker har både en bemandet og en ubemandet åbningstid. Perspektiv skriver specifikt, hvis der er tale om et bibliotekstilbud fuldstændig uden bemanding. Der er 123 åbne biblioteker i Danmark, opgjort i maj 2012. Heraf er otte af dem drevet af frivillige.

BRUGERUNDERSØGELSE FRA RANDERS BIBLIOTEK

Undersøgelsen bygger på 374 besvarelser i marts måned indsamlet på kommunens åbne biblioteker. Se hele undersøgelsen på Randers Biblioteks hjemmeside.

- 31 procent angiver, at de er blevet nye biblioteksbrugere efter, at bibliotekerne blev åbne biblioteker.
- 89,8 procent af brugerne kommer i den betjente åbningstid og 9 procent kommer ikke i den betjente åbningstid.
- 81,8 procent kommer i den ubetjente åbningstid og 16,8 procent kommer ikke i den ubetjente åbningstid.
- 70,6 procent af besvarelsenerne er udfyldt af kvinder.
- 96 procent angiver, at de er tilfredse med åbningstiderne.
- 96,6 procent angiver, at det er let at låne og aflevere bøger selv.

I en pressemeddelelse konkluderer Randers Bibliotek, at det er en stor succes med de åbne biblioteker. Blandt andet bekræfter besøgs- og udlånsstatistik fra Randers Bibliotek, at de tre åbne biblioteker har fået nye lånere, der kommer oftere. Og i en kommentar i brugerundersøgelsen har en bruger skrevet:

- Jeg er meget tilfreds med muligheden for at gå på biblioteket når det passer mig bedst. Hvis jeg har brug for hjælp, får jeg mit besøg til at passe med, at der er personale, men ellers låser jeg mig bare ind, når det passer mig. Før brugte jeg biblioteket fire gange i løbet af et år, men nu kommer jeg et par gange om ugen.

”VI GÅR HELLER IKKE IND PÅ EN MENNESKETOM RESTAURANT”

20 procent. Så meget er udlånet faldet, efter at tre filialer i Ikast-Brande Kommune er blevet til udelukkende åbne og ubemandede biblioteker. Biblioteksleder Martin Lundsgaard-Leth erkender, at synligt, fagligt personale er nødvendigt.

TEKST SABRINE MØNSTED

I april 2011 blev tre filialer i Ikast-Brande Kommune (Bording, Ejstrupholm og Engesvang) gjort til 100 procent åbne biblioteker med en frivillig tre timer om ugen som eneste betjening. Hvorfor traf I det valg?

– Det var ikke et valg, men en politisk beslutning. Men min holdning var også, at det var bedre med 100 procent selvbetjening end at lukke bibliotekerne. Jeg mener, at vi skal bevare biblioteket som det tredje rum i lokalsamfundet, meget gerne i samarbejde med skolerne.

Udlånet er faldet med 20 procent på trods af en mangedobling af åbningstiden, siden filialerne blev betjeningsløse. Hvad mener du er forklaringen?

– Jeg tror, det er en kombination af flere ting. Materialet er droppet kraftigt ned, så der er ikke meget nyt at græsse efter. Desuden var der i forvejen et vigende besøgstal, så grundlaget for at lave et betjeningsløst bibliotek var måske ikke til stede. Men mest afgørende, tror jeg, er, at brugerne ikke møder biblioteksfagligt personale.

Dorthe Salling Kromann fra Syddansk Universitet, der har forsket i benyttelsen af filialer, siger, at brugerne ser

biblioteket som et socialt sted, og det er afgørende, at der er personale, der skaber en »social stemning«. Det er jo tankevækkende i forhold til de erfaringer, vi nu har gjort. Det er af stor betydning og værdi, at der er personale i rummet, og de frivillige tre timer om ugen batter tilsyneladende ikke. For brugerne handler det ikke så meget om, at de gør brug af bibliotekarerne, men at vide, at de er der, er befordrende for lysten til at komme og bruge biblioteket. En kvindelig bruger sagde meget ramende om vores faldende udlånstal: »Det er da ikke så mærkeligt. Vi går heller ikke ind på en mennesketom restaurant«.

Betyder udlånstallet så meget, hvis folk så bruger biblioteket som lokalsamfundets mødested?

– Besøgstallet er faldet i samme periode, så det har de ikke gjort. Vi tænkte også, det kunne være et oplagt hente/bringested for materiale, som brugerne bestilte på nettet, men det er det heller ikke blevet brugt til.

Hvad har du lært efter det første år med tre filialer uden faglig betjening?

– Som landet ligger i dag, mener jeg, at idealet er en kombination af åbne biblioteker med fagligt personale i et vist antal

timer om ugen. Det fungerer rigtig godt i vores filial i Nørre Snede, hvor der er en bibliotekar til stede to gange om ugen, som mødes med brugerne og de frivillige. De planlægger arrangementer og indkøb og konkrete tiltag, som at reolerne skal have hjul, så der er plads til 50 og ikke kun 25 til et arrangement. Vi skal ikke undervurdere folks behov for at kunne komme med ris og ros. Smalltalk, som vi ikke umiddelbart vil betragte som samtaler og service, men som er det, der giver folk lyst til at komme.

Er din holdning stadig, at det er bedre at lave 100 procent selvbetjening end at lukke en filial?

- Vi er i en forsøgsperiode, hvor vi prøver modellen af, og jeg har ikke lagt mig fast på en endelig holdning. Ugebrevet Søndag Aften har lavet en undersøgelse, der viser, at det ikke går ud over den samlede biblioteksudnyttelse,

at man lukker filialer. Alligevel ser jeg stadig biblioteket som en »arne« i de mindre lokalsamfund.

Men kan tilbuddet blive så udpint, at ingen går hen til »arnen«?

- Vi må i hvert fald konstatere, at brugerne i de tre bysamfund her ikke har taget tilbuddet til sig.

Hvad bringer fremtiden for de tre filialer?

- Vi skal evaluere filialerne sidst i juni i Kultur- og Fritidsudvalget. Min anbefaling vil være, at der skal være en grad af faglig betjening eventuelt en dag om ugen på filialerne, og at der skal ske en vitalisering af bibliotekerne i øvrigt. Jeg har stadig fidus til brugen af frivillige, der er brugere par excellence, og ofte spiller ind med ideer, som vi ikke selv har tænkt på.

Hvad er dine råd til andre, der overvejer at lave åbne biblioteker?

- De skal tænke sig godt om og tænke fagligheden ind biblioteket. Der skal være et fagligt fundament, der kan skabe rum til kreativitet og samspil mellem fagfolk, brugere og frivillige. Brugerdreven innovation giver mening her, men bibliotekaren skal være synlig, tæt på og kunne konfronteres. ■

Jægersborg Bibliotek har åbent alle dage fra otte til 22. Biblioteket er kun betjent mandag til torsdag fra 11-18, fredag fra 11-16 og lørdag fra 10-14.

Den aften Perspektiv kom på besøg skinnede solen og bibliotekets få brugere ville ikke forstyrres.

DA ISLANDS BRYGGE ÅBNEDE OP

Islands Brygge Bibliotek er et af de første forsøg med åbne biblioteker i København. Læs om bibliotekschefens og børnebibliotekarens oplevelse af processen.

TEKST ANETTE LERCHE

Jan Henriksen, Chef for Kultur Christianshavn og Islands Brygge:

- Den ubemandede åbningstid giver god mening for nogle brugere. Personligt mener jeg, at den fungerer bedst, når der også er en bemanded åbningstid, siger Jan Henriksen, bibliotekschef for Islands Brygge Bibliotek, der er et af de forsøgsbiblioteker, der skal vise, hvordan hovedstadens borgere tager imod åbne biblioteker.

Indtil videre er responsen fra brugerne god, så Jan Henriksen håber, at politikerne vil finde ressourcer til at fortsætte med åbne biblioteker, når forsøget udløber efter et år.

Indførslen af den ubemandede åbningstid vil på sigt betyde, at personalet får frigivet ressourcer til at støtte de brugere, der har størst behov, og til at lave opsøgende arbejde over for ikke-brugere, vurderer Jan Henriksen. Det sker fordi de ressourcer stærke brugere i højere grad vil klare sig selv i den ubemandede åbningstid, eksempelvis unge under uddannelse.

Samtidig håber Jan Henriksen, at for eksempel erhvervsaktive mænd vil få øjnene op for, at de kan komme på biblioteket, når de har fri. Tilgængelighed er et væsentligt kriterium for bibliotekets succes, mener han:

- Hvis bibliotekerne skal udfylde deres rolle i fremtiden, hvad er så borgernes forventninger til bibliotekerne? Her kan en lille justering på noget så banalt som adgang betyde meget.

STORBYPROBLEMER

De fleste erfaringer med åbne biblioteker kommer fra bydele, hvor der er mere ligusterhæk og parcelhuse end etagebyggeri.

Men i Aalborg har man oplevet, at netop det at have ubemandede biblioteker i en storby kan give problemer med hærværk og tyveri. Og Jan Henriksen er ikke blind over for, at det også kan ske i København.

- Men vi skal være risikovillige, og når vi viser folk tillid, så lever de i mange tilfælde op til den. Og hvor vigtigt er det at stjæle noget, som man kan låne helt gratis?

Indførslen af de åbne biblioteker har også sat tanker i gang omkring formidling og måden at drive bibliotek på.

- Jeg har set brugere, der stod og rev i døren, selvom der var syv sædler sat op om, hvordan man får adgang til det åbne bibliotek. Så ved at foretage en forandring, kommer man til at se på sin virksomhed med en ny optik. Det er for eksempel en spændende udfordring, hvordan vi formidler, når vi ikke er fysisk til stede i rummet.

Har der været nogen overvejelser omkring, hvad der sker med kvaliteten af brugeroplevelsen og det, som brugerne låner hjem, når de er på et ubemandet bibliotek?

- Oplevelsen går i vidt omfang på, »at det er nemt, og at det, jeg har fundet, må være tæt på det rigtige«. Vi kan forsøge at inspirere, men længere kan vi ikke komme. Det sker jo også i den bemandede åbningstid, at der er én, der henter fire havebøger uden at få den femte rigtig gode med hjem. De digitale muligheder gør, at det er blevet lettere at finde materialer. Google har gjort folk i stand til at søge og nuancere deres søgeord, for eksempel er de studerende et godt stykke af vejen og andre søgetjeneater, for de er fortrolige med litteratursøgninger.

I København har man endnu ikke udlånstal for de nye åbne

biblioteker, men på for eksempel Islands Brygge Bibliotek har over 1.600 aktivt tilmeldt sig som brugere efter 3 måneder, og besøgstallet er stigende.

Kirsten Steen Nielsen, børnebibliotekar:

Kirsten Steen Nielsen og hendes kolleger fik reelt kun halvanden måned til at føre politikernes beslutning om at gøre Islands Brygge Bibliotek til et åbent bibliotek ud i livet.

- Så åbningen blev forsinket nogle uger. Det var grotesk, at det skulle gå så hurtigt, mener hun.

Personalet gik - trods tidspres - seriøst ind i processen. Drøftelserne handlede om alt det praktiske, som man skal tage stilling til, når brugerne får fri adgang. Men det er langt fra alle udfordringer, der er løst endnu. For det firma, der har leveret sikkerheden og de tekniske løsninger til de åbne biblioteker i København, har ingen erfaring med åbne biblioteker, og det betyder, at Kirsten Steen Nielsen stadig i dag - tre måneder efter, at det åbne bibliotek blev lanceret - bruger tid på at svare på henvendelser fra brugere, der er utilfredse med, at de for eksempel pludselig ikke kan komme ind, selvom de er registrerede brugere.

OVERFLØDIG - BESTEMT IKKE

Der er ikke afsat ressourcer til at arbejde med den indirekte formidling i forsøget med åbne biblioteker.

- Men det er klart, at når jeg går hjem, så har jeg været rundt og sikre mig, at der er noget nyt for brugerne. Så jeg laver mange nye udstillinger og sikrer mig, at alle udstillingshylderne er fyldt op, og lykken er da også at komme på arbejde næste morgen og se, at udstillingen er ribbet.

I forbindelse med at biblioteket blev gjort åbent, fik bibliotekarerne den melding, at de skulle acceptere, at der ikke var brug for dem altid, og at nogle brugere godt kunne klare sig selv. Den melding er Kirsten Steen Nielsen dog kun til dels enig i.

- Når de kommer i den ubemandede åbningstid, så græser de og er som oftest indstillet på, at de skal klare sig selv. Hvis de vil have hjælp, så kommer de i den bemandede åbningstid, og hverken besøgs- eller udlånstallet er gået ned i den bemandede tid, selvom vi har længere åbent.

Der er endnu ikke frigjort ressourcer af at holde åbent uden personale - faktisk har bibliotekarerne fået mere at lave, og hvad det måtte kræve af ekstra udgifter i form af el, varme, rengøring, it med mere skal tages fra den samlede enheds budget. Det er altså en form for skjult nedskæring.

- Bare det, at du skal rydde op, inden du går, for at der er pænt i den ubemandede tid. Og så skal du rydde op igen, når du møder ind næste morgen, og det tager også tid. Men der er ingen tvivl om, at bydelen havde brug for et udvidet bibliotekstilbud, vurderer Kirsten Steen Nielsen. Det viser det samlede besøgs- og udlånstal, der er steget, siden Islands Brygge blev åbent bibliotek den 29. februar 2012. ■

Da Jægersborg Bibliotek holdt åbent i påsken uden betjening, kom der 516 besøgende - og de lagde selv aviser frem og på plads igen. Da Jonathan, Sif og Rebecca var der, var der kun et par få brugere ud over dem.

Måske var det lyden af absolut ingenting, der tiltrak de 54 personer, der lagde vejen forbi Jægersborg Bibliotek 1. januar 2012. Personalet selv holdt fri den dag.

På trods af 25 grader og fuglekvidder udenfor, er der stadig folk at finde på Jægersborg Bibliotek en tilfældig tirsdag aften. Men de er stille, og de er få.

SCHHHH,

VI HAR ÅBENT . . .

TEKST JO BRAND

Der skal noget til, hvis man vil hamle op med en af årets første sommeraftener. Men selvom sol, lun brise og pølser på grillen kan slå det meste, er der alligevel nogen, der har valgt at bruge deres aften i Jægersborg Biblioteks skyggefulde og rolige lokaler.

Biblioteket, der har fungeret som åbent bibliotek siden august sidste år, har åbent alle dage fra otte til 22 og er kun bemandet i dagtimerne i hverdagene og om lørdagen.

Og det har været en succes, hvis man spørger bibliotekets leder, Peter Strøm.

– En tredjedel af de besøg, vi har, ligger uden for den normale åbningstid, og besøgstallet er steget, siden biblioteket gik over til at være åbent bibliotek, fortæller han.

Ifølge bibliotekets optællinger, kommer der på en normal dag mellem 50 og 75 besøgende uden for den normale åbningstid. Og skal man tegne et generelt billede, bliver der om morgenen afleveret og lånt bøger, mens dem, der benytter biblioteket om aftenen, læser avis og bruger computerne.

STILHED FOR STORE OG SMÅ

Sådan er det også denne tirsdag, hvor klokken nærmer sig 19. Et par mænd sidder ved hver sin computer. De gider ikke snakke, og det kan man egentlig godt forstå, for der hersker en nærmest andægtig stilhed herinde. Men den ene vil dog gerne lige fortælle, at han hovedsageligt kommer her for at bruge computeren, for han har hverken fjernsyn eller pc derhjemme. En anden forklarer, at han heller ikke har computer derhjemme. Derfor kommer han et par aftener om ugen for at skrive

opgave. En tredje sætter sig hjemmevant i en lænestol og begynder at læse avis. I stilhed.

Og stilhed er ikke kun for voksne. Senere på aftenen dukker Jonathan på otte år op sammen med sin søster Rebecca på seks og deres veninde Sif på syv.

– Vi kedede os, og så gik vi på biblioteket. Jeg er her ikke så tit, måske to-tre gange om måneden, siger Jonathan, da de tre står ude foran biblioteket med aftenens høst: film, bøger og en enkelt plakat.

Og hvordan har han det så med, at der er så stille og så få mennesker?

– Det kan jeg godt lide, det er hyggeligt. Jeg kan allerbedst lide, når jeg er helt alene, siger han.

Men tilsyneladende er det også okay med lidt støj og forstyrrelser. I hvert fald fortæller Rebecca og Sif, at der var en af de andre besøgende, der hjalp dem ind, da de ikke kunne få lånerkortet til at virke:

– Og vi fik også hjælp til at låne bøgerne, for vi havde vendt kortet den forkerte vej.

Det var så nok også det mest larmende, der skete den aften, men sådan er det altså ikke altid, fortæller Peter Strøm.

– Mange kommer om aftenen, fordi her er fred og ro. Men der er også flere, der mødes til små møder, og derudover har vi læsekredse, strikkeklubber og skriveklubber. Vi har også holdt loppemarked herinde. Der er jo hjul på alting, så vi rykker gerne rundt. Vi har jo de her dejlige lokaler, og de skal bruges, så vi er også åbne over for nye forslag, siger han. ■

Ravinder Kaur-Pedersen er chef for Ballerup Bibliotek og kulturhusene i Måløv og Skovlunde, og for hende må »plejer« aldrig blive en hindring for at gøre tingene bedre.

I EN RÆKKE INTERVIEWS VIL VI
FORSØGE AT KOMME TÆT PÅ, HVAD
DER DRIVER DEM, DER LEDER

Ingen hellig køer

TEKST SABRINE MØNSTED
FOTO JAKOB BOSERUP

F **For mig er ledelse** at få medarbejderne til at være med på udvikling og skabe begejstring - hele tiden med fokus på, hvad vi er sat i verden for. Hvad der er vores kerneopgaver, og hvad effekten er af det, vi gør. Som nyansat chef holdt jeg introsamtaler med alle medarbejdere, hvor jeg fortalte om, hvad jeg synes biblioteket skal være og lyttede til deres tanker. En god leder formår at skabe dialog. Hvad enten det er om medarbejdernes bekymringer eller nye ideer.

Ekspertrollen må ikke være det vigtigste på biblioteket, for hvad så med servicen, når ham eller hende, der ved alt om musik eller børnebøger, er gået hjem. Generelt skal vi alle højne vores kompetencer. En børnebibliotekar skal kunne vejlede voksne og omvendt, og HK'erne må ikke føle, at de tager bibliotekarernes arbejde, når de guider brugerne. Alle funktioner er midler til at nå målet - at gøre brugerne

mere kompetente. Betjenten, der sætter stole og mikrofon op, er lige så vigtig som kulturbibliotekaren bag arrangementet og HK'eren, der hjælper brugerne, når de kommer ind. Vi skal gøre det synligt for hinanden, hvad vi laver, og alle skal være lige værdsat.

Spørger en gravid kvinde, hvor tidsskrifterne er, skal vi ikke bare pege over på reolen, men også sige, at vi har de og de bøger om at være gravid, der findes de og de hjemmesider, og derovre er der i øvrigt børnebøger, hvis du allerede har børn. Vi skal skabe dialog med brugerne og ikke være bange for at sætte os selv i spil, hvilket er det vigtigste på biblioteket i dag. Vi skal give lidt mere.

Fejl kan ikke undgås, og jeg ville føle mig som en dårlig leder, hvis jeg ikke kunne indrømme fejl og kalde en spade for en spade, når det er nødvendigt.

Beslutninger kan ikke deles op i gode og dårlige. Jeg søgte engang en lederstilling, hvor der i jobopslaget stod, »Vi søger en leder, der kan tage rigtige beslutninger«. Da det blev min tur til at stille spørgsmål, spurgte jeg: »Hvordan kan I på forhånd vide, om en beslutning er rigtig eller forkert?« Jeg gør selvfølgelig det, jeg tror på, er det bedste, men det kan ende i en blindgyde eller ikke lykkes.

Faglig begejstring for mig handler ikke bare om ledelse, men om hele ideen med folkebiblioteket. Vi kan rykke ved folk, og min opgave er at få personalet med på begejstringen.

De politikere, jeg har mødt, er trods besparelser klar over, at biblioteket er byens vigtigste kulturtilbud og er med til at gøre byen attraktiv. Der er masser af økonomiske udfordringer, men jeg oplever generelt opbakning fra politikerne.

Vidensformidling skal fylde mere på biblioteket. For eksempel er det ikke kun skoleeleverne, der skal have biblioteksorientering, men også lærerne, der ofte ikke kender til alle vores ressourcer. Vidensformidling skal også tænkes ind i kulturarrangementerne. Vi holdt eksempelvis et oplæg om øjenssygdomme, hvor 55 var mødt op. Da oplægsholderen var færdig, rejste bibliotekarerne sig op og fortalte, hvor brugerne kunne finde mere viden. Og til et foredrag om Titanic havde bibliotekarerne skrevet en slip med info om hjemmesider og bøger om skibsforsøret. Det er der, vi giver ekstra værdi i forhold til andre kultursteder.

Mit livs bedste arbejdsmæssige beslutning var at tage imod opfordringen til at blive leder i 2006. En beslutning, der blev truffet meget spontant.

Min manglende bibliotekarbaggrund betød på et tidspunkt, at en uddannet bibliotekar sagde til mig, at jeg reelt ikke burde være biblioteksleder, fordi det var bibliotekarernes mulighed for at avancere, men tilføjede, »hvis altså ikke det var fordi, du er så helvedes sød og skide dygtig«. Det var jo et stort kompliment, men også noget som fik mig til at synke en ekstra gang. Vi fik en snak om, hvad ledelse er, og året efter, da bibliotekslederstillingen blev slået op, opfordrede hun mig til at søge den og var, indtil hun gik på pension, en tæt sparringspartner.

Der må ikke være hellige køer. Vi skal se på, hvordan vi kan tilrettelægge vores arbejde bedst muligt for brugerne. For hvor er den gode service fra klokken 16 til 19, når de fleste bibliotekarer er gået hjem? Hvordan kan vi med små ændringer give en bedre service? Vi har eksempelvis en it-vagt til klokken 16, men hvis der er et behov fra klokken 16 til 17, kunne vi dække det ved, at vi alle tog en times vagt om måneden i det tidsrum. Vi behøver måske heller ikke fire vagtskemaer, opdelt på faggrupper, hvis vi bliver bedre til at dække ind for hinanden. Afdelinger i afdelingen kan være okay for at få løst opgaverne, men strukturen skal give mening og ikke bare være en opdeling for opdelingens skyld eller fordi, det er sådan, vi plejer at gøre. ■

CV

Ravinder Kaur-Pedersen kom til Danmark fra Indien i 1986, da hun var 19 år gammel. Efter en Handelsmedhjælpereksamen blev et jobtilbud på Husum Bibliotek til en kontorelevplads.

- Og så var jeg solgt til bibliotekerne og hele ideen med læring og fri og lige adgang til information.

Fra Husum kom hun til Københavns Kommunes Bibliotekers administration som kontorassistent, og blev kort efter kontorleder på Tingbjerg Bibliotek. Hun læste til kommunom og fik en diplomuddannelse i biblioteks faglig ledelse på forvaltningshøjskolen. I 2006 blev hun konstitueret biblioteksleder på Øbro Jagtvej Bibliotek og tog i 2010 en Master of Public Administration. I 2011 blev hun chef for Kultur Østerbro, og i februar 2012 blev hun ansat som chef for Ballerup Bibliotekerne.

Den overflødige papirbog

Skal et bibliotek eje sine materialer - eller skal det bare formidle dem? Skal biblioteket udvælge materialerne, eller skal det være brugerne, der afgør, hvad der købes ind? Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek ved Københavns Universitetsbibliotek indkøber i de næste tre år kun e-ressourcer, og den beslutning udfordrer den traditionelle måde at tænke biblioteker på.

TEKST ANETTE LERCHE

Det står cykler overalt foran indgangen til Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek på Nørre Allé. Læsesalens stole og borde er optaget af studerende, og eksamensforberedelserne er i gang. De studerende er i stort tal draget på biblioteket for at blive klogere, men mange af dem kunne lige så vel sidde derhjemme - for det er hovedsageligt e-ressourcer, de bruger. Og siden årsskiftet er alle de nye bøger, som de kunne få brug for, kun tilgængelige som e-bøger. For med overgangen til 2012 valgte biblioteket at droppe indkøb af fysiske bøger. Beslutningen var velovervejnet.

Traditionelt har bibliotekets indkøb fordelt sig således, at 90 procent var artikler og 10 procent bøger. Den tendens er de senere år forstærket, så bøgerne kun tegner sig for seks til syv procent af indkøbene. Og det er tal som disse, der har fået Ingbritt Butina og Kira Stine Hansen, henholdsvis fakultetsbibliotekar og førstebibliotekar, til at sætte damp under tendensen til, at brugerne foretrækker de elektroniske ressourcer frem for de fysiske. Baggrunden for beslutningen skal også findes i, hvordan de fysiske materialer bliver anvendt.

- Undersøger man, hvordan de indkøbte fysiske bøger er blevet brugt de sidste tre år, så er en tredjedel aldrig blevet lånt ud, og blandt de to tredjedele, der er tilbage, er der 20 procent, der aldrig bliver afhentet, når de er blevet bestilt, forklarer Ingbritt Butina.

Det er mange fysiske bøger, der aldrig bliver benyttet, når det koster et helt årsværk at håndtere bogindkøb for en million kroner. Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek købte før fysiske bøger for cirka 1,3 millioner kroner årligt.

- Så hvad var forklaringen? Var det den fysiske bog som medie, der ikke interesserede? Lød det retoriske spørgsmål fra biblioteksledelsen.

BØGER ER BESVÆRLIGE

Mange af de studerende søger efter det, de skal bruge, på internettet, og finder de det ikke der, eller er det besværligt at skaffe, så bestiller de ikke de fysiske materialer. Og forskerne kommer end ikke på det fysiske bibliotek.

- Så vi indgik en aftale med de natur- og sundhedsvidenskabelige fakulteter, hvor vi i årsaftalen angav, hvad vi ville, og det var at være »e-only« i de næste tre år. Vi køber næsten kun elektroniske bøger. Samtidig spurgte vi andre fakultetsbiblioteker, nemlig LIFE, FARMA og SAMF, om de ville være med for en mindre del af deres budget, og de sagde ja til at deltage i forsøget, fortæller Ingbritt Butina.

Et var at få bibliotekerne med på ideen, men forlagene og aggregatorerne (*forhandlere, der laver systemer, der rummer flere forskellige forlag, red.*) skulle også være med på ideen. For forsøget er unikt, fordi det forudsætter, at det er brugerne, der står for bogvalget på et fuldt indkøbsbudget. Noget man aldrig ville kunne gøre med de fysiske materialer, men som pludselig godt kan lade sig gøre i en digital verden. Det stiller krav til de aftaler og modeller, der er omkring køb.

Samtidig er forlagene stadigt usikre på, hvordan de håndterer e-bøgerne i forhold til at sikre deres indtjening. Og hver især udvikler de systemer – for eksempel for at begrænse brugernes muligheder med hensyn til print, tid og lignende.

- Første gang vi tog kontakt til et forlag, sagde de nej. Vi har ikke nogen PDA (Patron Driven Acquisition, red). Så spurgte vi, om de hellere ville aflevere det hele til aggregatorerne, eller om de ville have et direkte samarbejde med de store biblioteker med modeller, der enten kunne bygge på evidens eller være brugeraktiverede. Hvilket vi så som en bedre model for begge parter, forklarer Ingbritt Butina.

Det var argumentation som denne, der gjorde forlagene interesserede, og så kunne forhandlingerne gå i gang, både med forlag og aggregatorer. Ingbritt Butina har som leder af Licenssekretariatet på KB/KUBIS en stærk forhandlingsposition på et vanskeligt marked:

- Vi var meget bevidste om, at vi ikke skulle cementere en for dyr eller dårlig model, som vi kom til at leve med i mange år fremover. For som *firstmover* på området ville ikke alene Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek skulle leve med de modeller, vi indgik. Det ville påvirke de fremtidige modeller for andre.

SKAL VI OVERHOVEDET EJE BØGERNE?

Lige nu er e-only-forsøget præget af et meget uensartet marked. Der er forskellige måder at købe e-ressourcer på - lige fra det brugerdrevne køb til større pakker, hvor det er statistikken fra brugen, der i sidste ende afgør, hvad biblioteket betaler for og så videre. Samtidig er der stor forskel på, hvordan posterne kommer ind i systemet, og hvordan de præsenteres for brugerne. Nogle har meget restriktive DRM (Digital Right Management), mens andre har meget mere rimelige vilkår. Biblioteket har især indgået aftaler direkte med forlagene, som jo ikke – som aggregatorerne – behøver at vælge den laveste fællesnævner for alle de forlag, de repræsenterer.

- Vores fokus var, at det ikke skal være en guldmine for forlagene, at vi gør det her. Det skal være *win-win* for begge parter. Så det, vi i første omgang gik ud og spurgte forlagene om, var, om de ville være med til at udvikle det sammen med os ved at indgå i en stor aftale. Fordi vi gik *fullscale*, kunne de se perspektiverne i det, forklarer de to ledere.

Kira Stine Hansen konstaterer, at hele forsøget udfordrer den traditionelle måde at tænke biblioteker på. Og både hun og Ingbritt Butina kimes ned af kolleger fra andre lande, der lige vil høre lidt mere om, hvad det er, de har gang i.

- Da tidsskrifterne blev elektroniske, kasserede vi de fysiske tidsskrifter. Gør vi nu det samme med bøgerne? Skal vi være uden ejerskab til bøgerne, og skal et universitetsbibliotek overhovedet opbygge et arkiv? På den måde stiller vi spørgsmålstegn ved, hvad vi skal i fremtiden. Det er diskussioner, som vi aldrig før har taget, forklarer Kira Stine Hansen:

- Skal der for eksempel forhandles aftaler, der sikrer evig adgang – aftaler, der sikrer verdens hukommelse, eller er det kun en opgave for nationalbibliotekerne?

DEN FRIE LÅNERET BEGRÆNSES

Med et farvel til de fysiske bøger opstår der nogle nye muligheder. Hvad gør man med al den fysiske plads? Lige nu har biblioteket 489 studiepladser og efter cyklerne foran indgangen at dømmme, så kunne man let bruge en del flere.

- Biblioteker er gode studiemiljøer til læring. Vi skal i højere grad være studiestimulerende frem for at være et bogtempel. Vi er vokset kraftigt inden for undervisningsdele – men vi står med et profileringsproblem, for flertallet af de studerende er slet ikke bevidste om, hvor meget tid og hvor mange kræfter,

de ville spare, hvis de lærte af os, siger Kira Stine Hansen.

En anden konsekvens af satsen på e-bøger er, at det ikke længere vil være muligt at sende en bog fra et forskningsbibliotek på tværs af Danmark. Det er den frie låneret, der begrænses, for med e-bøgerne gælder andre aftaler. Dog vil det stadig være muligt for enhver, der kommer ind fra gaden, at gå ind på biblioteket og benytte e-ressourcerne, idet der gælder samme »Walk-in use«-regler som for e-tidsskrifter.

De mindre forskningsbiblioteker har ikke musklerne til at kaste sig ud i et lignende projekt, og de har været vant til at kunne låne materialer til deres forskere på de store biblioteker. Men for ledelsen på Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek er første prioritet at sikre egne brugere mest muligt for stadigt færre ressourcer.

Lige nu er der ikke penge at spare ved projektet, for det er ressourcekrævende at være

de første, men på sigt håber og regner biblioteket med, at det kan betale sig.

For brugerne – de mange studerende i læsesalen – som er vant til, at en graf i et tidsskrift naturligvis er interaktiv, er skiftet naturligt.

- Grænsen mellem bog og tidsskrift kommer til at flyde, fordi bogen bygger på den tekniske udvikling, som tidsskrifterne har været igennem. Bøgerne bliver et helt nyt medie, og man kommer til at bruge dem online, fordi man vil kunne taste egne data ind i tabeller med mere. På den måde vil den diskussion, vi har omkring brugerrettigheder, DRM, i den kendte form, ophøre, forudser Ingbritt Butina.

Hun husker godt, hvordan hun i 1997 til en IFLA-konference holdt et oplæg omkring tidsskrifter, print og formatproblemer, som nu for længst er overhalet af udviklingen.

- Nu taler vi brugervenlighed og tilgængelighed, og udviklingen kommer til at gå hurtigt med bøgerne. Alle skal kunne være online alle steder og hele tiden. Det vil dog kræve en bedre infrastruktur. Ligeledes tales der nu om mulighed for streaming. Alle mulighederne skal være til stede, og det er vores fokus nu. ■

Læs mere om det treårige projekt i tidsskriftet Revy nr. 3, 2012. www.dfrey.dk

KONFERENCE

SKOLEBIBLIOTEK OG FOLKEBIBLIOTEK I DIGITAL TANGO

– VORES SAMARBEJDSMULIGHEDER INDEN FOR LEG, LÆRING, KREATIVITET OG PÆDAGOGIK I EN DIGITALISERET VERDEN

TORS DAG DEN 27. SEPTEMBER 2012
HOTEL NYBORG STRAND

FOR PROGRAM, TILMELDING OG YDERLIGERE INFO SE:

ODENSEBIB.DK/KONFERENCE

AKTIVT
medborgerskab i øjenhøjde

HØJBY BIBLIOTEK & SKOLE

Odense Centralbibliotek

STYRELSEN

Møbler med

Bogvogn Ven Plus 4.045,-
Fås i farverne hvid, orange,
lime, grå og sort.

Bogvogn Halland Virrvarr

Nu 2.962,-

Pris pr. stk. ekskl. moms. Normalpris 3.562,-

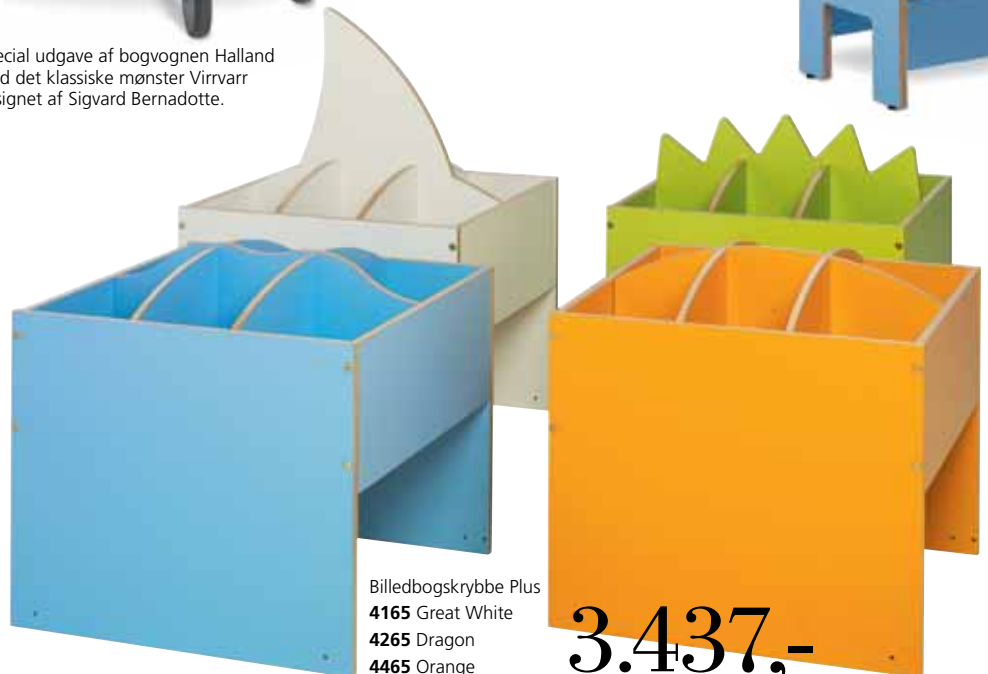
**SPAR
600,-**

Bogvogn Øland Plus 3.922,-
Fås i farverne hvid, orange,
lime, grå og sort.

Special udgave af bogvognen Halland
med det klassiske mønster Virrvarr
designet af Sigvard Bernadotte.

Eksponeringsstærk Quattro Plus

- 4458 Hvid
- 4459 Sort
- 4460 Orange
- 4461 Lime
- 4462 Blå

4.341,-

Pris pr. stk. ekskl. moms
(Akrylholdere medfølger ikke)

Billedbogskrybbe Plus

- 4165 Great White
- 4265 Dragon
- 4465 Orange
- 4565 Wave

3.437,-

Pris pr. stk. ekskl. moms

plus faktor!

Lege- og bogreol Plus
7530 Great White
7631 Dragon
7632 Orange
7633 Wave

3.965,-
Pris pr. stk. ekskl. moms

Farveglæde, kreativitet, inspiration. Det er nogle af de ekstra værdier, vi har tilføjet til vores Plus serie. I serien findes bogreoler, billedbogsrybber, eksponeringstårne og bogvogne, der med et gennemtænkt og attraktivt design opfylder både æstetiske og praktiske funktioner. Anvendelig og gedigen kvalitet er som sædvanligt et udtryk for produkter fra Eurobib.

Se mere i vores webshop www.eurobib.com. Velkommen!

Eurobib[®]
direct

En leder skal kunne stå op i blæsevej

Perspektiv placerede tre bibliotekschefer foran en bunke spørgsmål, såsom: »Er man født leder?« og »Er det ligefrem nødvendigt at dyrke ledertalent på bibliotekerne?«

Læs her, hvad de svarede.

Hvad er et ledertalent for dig?

Jytte: Det er én, der tør tage ansvar, som er personlig robust, og som kan se sammenhænge og de store perspektiver.

Jannie: Enig – og samtidig skal man have flair for at navigere i kompleksitet og i det krydspres, som er en stor del af vores hverdag. Der er mange bolde i luften, der bliver udstukket strategier nationalt og regionalt, og så er der det, vores politikere vil have os til. Samtidig er hele personaleledelsen også en kompleks størrelse.

Linda: Jeg tænker på ordet prioritere. Man kan let blive rendt over ende af hverdagens små eller store opgaver, men man skal kunne bevare perspektivet og være visionær og strategisk, hvilket jo er det særlige ved at være leder. Du skal være en slags fremtidsforsker og kunne fornemme fremtidstendenser inden for vores fag.

Jytte: Kommunikation er også sindssygt vigtig. Du skal kunne lytte til de tendenser, andre bringer i spil, og kommunikere videre ud i organisationen.

Linda: Ja, eksempelvis hvad meningen er, med de forandringer, vi oplever.

Hvorfor er et projekt som Leder in spe en god ide?

Linda: Af to grunde. Den ene er, at vi som ledere og biblioteksorganisationer øver os i at blive bedre til at se potentialet i vores medarbejdere og blive opmærksom på, hvad vi egentlig taler om, når vi taler ledelse. Det andet er, at vi giver de medarbejdere, der har lederpotentiale, en chance. Materialet til projektet er udarbejdet, så deltagerne får stillet nogle spørgsmål, der gør dem klogere på deres evner, og hvad de skal arbejde med, hvis de vil lede, og det er en god måde at udvikle sig på.

Jytte: Det er også godt for faget at sætte fokus på lederudvikling. I min lederrekruttering vil jeg ikke lægge voldsomt meget vægt på, at en ny leder er bibliotekar. Jeg vil gå efter den, der samlet set har de bedste kompetencer. Så det er rigtig, rigtig vigtigt for faget, at man gør noget for, at der vil være kompetente bibliotekarer i det felt, der kan søge lederstillinger.

Jannie: Jeg er meget enig. Ledelse er en faglighed, der ikke bliver nemmere at udøve. Der vælter nye opgaver ind - borger-service, turisme eller hvad man nu har rundt omkring. Vores styrke er, at vi har fat i borgerne, og som biblioteksleder står man i spidsen for den organisation i kommunen, der har den tætteste relation til borgerne med mange forskellige opgaver og samarbejdspartnere, og det kræver sin faglighed.

*Jytte Dahl (th) er biblioteks-
chef på Køge Bibliotekerne,
Jannie Lehmann (midten)
leder Hørsholm Bibliotek,
og Linda Klingenberg (tv) er
bibliotekschef for Herlev
Bibliotekerne. Jannie
Lehmann og Linda Klinge-
berg vidste tidligt i deres
karrierer, at ledelse var
noget for dem, mens Jytte
Dahl ingen intentioner havde
i den retning, da hun var
færdiguddannet bibliotekar.
– Men så blev jeg tillids-
repræsentant og fandt ud
af, at det jo er super spæn-
dende at være med der, hvor
beslutningerne bliver truffet.
Og så blev jeg overbevist om,
at jeg ville være leder.*

Linda: Det er ikke en del af den traditionelle bibliotekaruddannelse eller cand.scient.bibl.-uddannelse at betragte ledelse som et fag, så det skal der gøres eksplicit opmærksom på, blandt andet gennem projekter som *Leder in spe*.

Hvorfor er det nødvendigt ligefrem at dyrke ledertalent?

Jannie: Talentudvikling handler om at få frisat nogle styrker og give medarbejderne råderum og beslutningskompetence. Det er skønt at se folk vokse med en opgave. Og jo flere man kan motivere ved at give dem mulighed for at arbejde med det, de kan og brænder for, jo bedre.

Linda: Vi taler meget om selvledelse, og der er mange ledelseskompetencer, som man faktisk har brug for i et hvilket som helst job i bibliotekerne. Der bliver færre driftsmæssige opgaver, hvor man gør det samme i dag, som man gjorde i går. Vi skal alle sammen tænke udvikling og nyt.

Jytte: Det kan godt være lidt odiøst at synes, at ledelse er super spændende. Så det er godt med et program som *Leder in spe*, der sætter ledelse på lige fod med andre ambitioner og faglige udviklingsønsker. Jeg tror, én af grundene til, at der ikke har været den store interesse for ledelse i biblioteksverdenen, er, at man i faget har været meget kollektivt og ligeværdigt orienteret. Det tager sin tid at få det rystet af sig og tænke. »Jeg kan og vil noget mere.«

Er man født leder?

Jytte: Nej, det tror jeg ikke. Jeg tror, der er en stor gruppe medarbejdere, der med de rigtige betingelser, værktøjer og øvebaner kan blive rigtigt gode ledere, hvis de har lyst til det.

Linda: Det er lusten, der driver værket. Det meste er hårdt arbejde, men du skal synes, at det er spændende, og have den der robusthed og rummelighed.

Jannie: Men det handler også om, hvordan du er som væsen, og hvilke positioner du indtager gennem livet i forhold til venner, i sportsklubber og så videre. Du er måske ikke født leder, men du kan have nogle egenskaber eller vilkår, der hjælper dig på vej. Du skal kunne stå op i blæsevej.

Bliver det ikke let dem, som umiddelbart er fremme i skoene, der bliver valgt som leder?

Linda: Det er vores opgave som øverste chefer at se dem, der ikke gør så meget opmærksom på sig selv. Det at være fremme i skoene kan være en personlig egenskab, der ikke har noget at gøre med, om man interesserer sig for bibliotekernes udvikling, om kollegerne har det godt, om man kan styre en proces og så videre, hvilket er de egenskaber, jeg ser på.

Jytte: Omvendt synes jeg, at man skal være lidt fremme i skoene. Det er en del af den samlede kompetencepakke at kunne se muligheder og spille sig frem på banen og være synlig. Hvis man skal grave det helt op af jorden, så er talentet måske ikke stort nok. Sat på spidsen.

Jannie: Der kan være nogle, der ikke siger så meget, men som kan konkludere på en diskussion og tage det lange seje træk. Men når det er sagt, så skal man være lidt fremme i skoene som leder, fordi man skal stå i spidsen for mange ting.

Hvad er jeres erfaring med talentudvikling?

Jannie: Den interne mobilitet er enorm vigtig, når man taler talentudvikling. Det gælder også om, som leder, at matche udfordringer og medarbejdere. Gerne så de hænger i bordkanten med neglene, men kommer op over kanten. Det er fantastisk, når det lykkes. Jeg opfordrer også til at tage kurser uden for det fagfaglige, såsom forandringsledelse, fordi det er de generelle kompetencer, der tæller på den lange bane.

Linda: Jeg har haft samtaler med alle i forbindelse med en organisationsændring, hvilket gav mig indblik i de enkelte medarbejders kompetencer og erfaringer, og hvad de kunne tænke sig i fremtiden. I mine tidligere job har vi internt fundet medarbejdere, når der var ledervikariater, og det har ofte givet medarbejderne mod på senere at søge en lederstilling.

Jytte: Organisatorisk arbejder vi med, at man langt hen ad vejen kan udforme sin egen stilling. Man skal tro på, at man kan putte nogle andre dimensioner ind i sit job ved at arbejde målrettet for det. Derfor er det også væsentligt, at man kommer på banen og er fremme i skoene, hvis der er noget man vil, for rigtig meget af det kan oftest lade sig gøre. Men decideret ledelse bliver der mindre og mindre af. Tidligere var der mange mellemliderstillinger, men i dag er det gennem projektledelse og større ansvarsområder, at man kan få ledelseserfaring. Jeg har også været mentor i Bibliotekarforbundets mentorordning, der er en god mulighed for medarbejdere med lyst til ledelse. ■

PROJEKT LEDER IN SPE

Bibliotekarforbundet har inviteret alle landets bibliotekschefer til at udpege én eller flere deltagere til projektet *Leder in spe*, som er et samarbejde med KL. Projektet skal hjælpe medarbejderne til at blive kloge på, hvad ledelse egentlig er, og om det er noget for dem. Deltagerne kommer på to kursusdage – en inspirationskonference i september og en opfølgende udviklingsdag i oktober. I alt får 150 bibliotekarer mulighed for at deltage.

Bibliotekslederne har også fået tilsendt en guide til generelt at spotte ledertalent blandt medarbejderne. Læs mere om projektet på: www.bf.dk/DinKarriere/LederInSpe

Af *Gitte Hansen*
Bibliotekar, Pædagogisk
Sundhedsfagligt Bibliotek,
Campus Randers,
VIA University College
31. maj 2012

Et campusbibliotek tager på besøg hos naboen

Biblioteket Campus Randers er efter indflytningen i nyt Campus blevet tætte naboer til Randers Bibliotek. Så tætte at vi kan vinke til hinanden. Man kunne vælge at opfatte det som en trussel at have et så stort folkebibliotek så tæt på. Siver vores studerende mon langsomt over til naboen? Vi har valgt at tænke positivt. Vi inviterede kolleger fra Randers Bibliotek over til en kop kaffe, hvor vi drøftede vores fælles muligheder for at hjælpe de studerende, og en morgen tog vi over til et morgenmøde for at fortælle om vores nye uddannelsesbibliotek, vores e-ressourcer mv. Vi fik rustet nabobiblioteket, så de nu kan fortælle den gode historie om alt det, deres eget uddannelsesbibliotek kan. Selvom vores studerende får meget undervisning, kan de ikke høre det for tit!

Af *Kalle Nielsen*
e-bibliotekar, Randers Bibliotek
29. maj 2012

Radikal innovation af bibliotekernes brugerundervisning

Hvis 90 biblioteker laver lokalt undervisnings- eller vejledningsmateriale, og for eksempel bruger otte timer i gennemsnit, så er det 720 timer! Bibliotekerne kunne stryge for eksempel 50 procent i ren effektivisering og have over 300 timer til central materialeudarbejdelse. Gang selv med antallet af vejledninger! Ekurser.nu er bibliotekernes nye fælles e-læringsportal, og dit bibliotek bør omlægge til fælles materialeproduktion - alt andet bør medføre lokal whistlebloweraktivitet. Projektet »Lær mere om it og mobil på dit bibliotek« har testet en webbaseret og udbygget version af »Lær mere om it netværkets« materialeskabelon. 14 biblioteker har i et multibiblioteksprojekt undervist borgere i smartphones ud fra fælles frit webbaseret materiale. Alt materiale er overdraget til ekurser.nu - kom frem med jeres!

Af *Gitte Hansen*
Bibliotekar, VIA University College,
Campus Randers
23. maj 2012

En ganske almindelig onsdag på et Campus Bibliotek i Randers

Hverdagsbetragtninger fra et campusbibliotek med flere uddannelser. En mangfoldig hverdag for blækspruttebibliotekaren. Campus Randers har 700 studerende og 50 undervisere fordelt på psykomotorikuddannelse, sygeplejerskeuddannelse og pædagoguddannelse. Campus Randers blev etableret sommeren 2011 og er en del af VIA University College.

Af *Frank Nørregaard*
Glostrup Bibliotek
23. maj 2012

Mellem oplevelse og dannelse på Glostrup Bibliotek

Glostrup Bibliotek har i to omgange fra perioden efterår 2007 til efterår 2009 udformet en ny arrangementsprofil og en ny materialevalgprofil. Et relativt langt tilløb for nogle velkendte værktøjer i bibliotekspraksis. Når vi valgte at bruge relativt lang tid på processen, var det ud fra en idé om at stimulere diskussioner og refleksioner frem for at levere et skriftligt stykke arbejde uden nævneværdig anvendelse der, når først arbejdet forelå, let kunne ende som den såkaldte »døde hånds papirer«!

Læs artiklen side 40

Af *Michael Linde Larsen*
litteratur- og
arrangementskonsulent på
Odense Centralbibliotek
30. april 2012

Hvad er et godt biblioteksarrangement?

Er det mange kunder i butikken, et højt fagligt niveau, en god stemning, samspil med bibliotekets øvrige virke, eller er det, når vi laver det sammen med vores netværk? Der er nok ikke et enkelt svar på ovenstående. Men der er det svar, at det er godt at gøre sig nogle overvejelser omkring ovenstående, inden man kaster sig ud i disciplinen at lave vellykkede arrangementer. Det kan f.eks. gøres ved at have en arrangementspolitik, gan-

ske som de fleste biblioteker har en materialevalgspolitik. Hvis vi gerne vil have arrangementer som en kerneydelse, skal vi selvfølgelig arbejde lige så struktureret og professionelt med dem, som vi arbejder med vores materialer. Når det er skrevet, og pladsen er trang, vil jeg straks kaste mig over det gode arrangements eksempler. Dem er der heldigvis nok af.

Et udpluk af de nyeste resumeer fra Del Din Viden. Læs artiklerne i deres fulde længde og deltag i debat og videndeling på perspektiv.bf.dk/del-din-viden.

”Fra at være fokuseret på profit skal fokus være at tjene et formål. Du skal formulere et nyt »hvorfor er vi her«.”

Jacob Bøtter har skrevet bogen UNBOSS sammen med Lars Kolind.

Farvel til bossen og de uskrevne regler

En ny bog med titlen **UNBOSS** gør op med den måde, virksomheder de sidste 100 år har tænkt og organiseret sig på. Bossen skal »unbosse« sig selv, medarbejderne skal være partnere, og frem for alt skal virksomhederne gøre nytte i stedet for at fokusere på profit.

TEKST ANETTE LERCHE FOTO JAKOB BOSERUP

Forældet. Den måde, vi traditionelt har organiseret vores virksomheder og arbejdsliv på, har passeret sidste udløbsdato. Alle de uskrevne regler er baseret på tanker, der blev tænkt for 100 år siden – af en ingeniør ved navn Frederick Winslow Taylor. Hans tanker inspirerede blandt andet Henry Ford, der øgede produktiviteten på sine bilfabrikker ved at indføre standardiseringer og kontrol. De tanker – taylorismen – er dog nu for længst blevet overhalet indenom.

- Da den model blev skabt, fandtes der ingen fly, ingen computere, internet og så videre. De ting vendte op og ned på al ting, siger Jacob Bøtter, der er medforfatter til bogen **UNBOSS**.

Han er konsulent – af den irriterende slags. For han stiller de svære spørgsmål. Spørgsmål, der udfordrer det etablerede, og for nyligt provokerede en direktør fra et tysk teleselskab så meget, at han rejste sig fra et møde og gik. Mødet, han

forlod, handlede blandt andet om, hvorfor teleselskaberne ikke kan se, at Skype er en trussel mod hele deres eksistensgrundlag.

Og teleselskaberne er ikke de eneste, der er truet af nytænkere, der vender forretningsmodeller på hovedet.

- Vi har en tendens til at overvurdere hastigheden, men undervurdere dybden af udviklingen, konstaterer Jacob Bøtter.

MERE VÆRDI

Jacob Bøtter vil have alverdens bosser til at stille sig selv spørgsmål om, hvordan de kan involvere deres kunder, hvad deres formål egentlig er, og hvorfor det ikke er dem, der tænker det nyeste. Afviser de tankerne for hurtigt, så vil han have dem til at tænke over det én gang til.

Det ville den tyske teledirektør ikke. Og det kan heller ikke være nemt at indse, at det, der skal sikre ens virksomhed fremadrettet, er at sætte spørgsmålstegn ved alt det, man tog for givet. Og at man ikke bare kan give konkurrenterne baghjul ved at øge produktiviteten på den gode gammeldags taylorske facon.

OM UNBOSS OG DENS FORFATTERE

Fra bogens bagside:

"UNBOSS betyder det modsatte af boss. Mens bosser bygger på magt, bygger unbosser på værdier. Mens bosser bestemmer og udsteder ordrer for at tjene penge, inspirerer unbosser folk til at tænke, beslutte og handle til gavn for et fælles formål. Unbosser fokuserer mere på effekt end på profit, men ender ikke desto mindre med at tjene mere end konventionelle virksomheder.

UNBOSS angiver både en person, unbossen, en filosofi, UNBOSS, og en proces, at UNBOSSE. Filosofien vender den konventionelle forståelse af ledelse og arbejde på hovedet og omdanner begrænsede virksomheder til ubegrænsede bevægelser. Den forvandler ansatte til partnere, gør kontorlokaler og arbejdstider overflødige, og gør kunder til salgs- og servicemedarbejdere."

Bogen er skrevet af Lars Kolind (tidligere Oticon-direktør) og Jacob Bøtter (partner i konsulenthuset Wemind). De har samarbejdet med en lang række af kolleger fra hele verden, der har kommenteret og skrevet med.

- Folk har ikke lyst til forandringer, men mange administrerende direktører er nået til et sted, hvor de ikke kan komme videre. Der er også mange medarbejdere, der føler, at de kunne levere dobbelt så meget værdi, hvis bare organisationsmodellen blev ændret, siger Jacob Bøtter.

Der er et væld af usagte regler og rutiner i vores daglige arbejdsliv, som forfatterne til bogen gør op med. For dem er tanken om, at bossen skal sidde afskærmet i et hjørnekontor forældet. De kan heller ikke se nogen mening i, at vi alle møder på samme tid, eller hvorfor arbejdet helst skal foregå på arbejdspladsen. Hvorfor ikke derhjemme? På biblioteket eller på café? Og hvorfor kan man ikke have mere end ét job ad gangen uden, at det kan opfattes som illoyalt?

TAYLORISME

Begrebet stammer fra den nordamerikanske ingeniør Frederick Winslow Taylor, som udgav bogen *The principles of Scientific Management* i 1913. Han var med til at systematisere og videnskabeliggøre produktionsteknikken ved at lægge stor vægt på at standardisere og specialisere arbejdet.

FRA PROFIT TIL FORMÅL

I en kompleks verden er det usandsynligt, at bossen har alle svarene. Det kan lige så vel være en medarbejder, der finder nøglen til løsningen af en udfordring. Måske endda en medarbejder med en helt anden faglighed, og det skal organisationerne være bevidste om.

- Jeg håber, at man vil se vores bog mere som en kagebog end som et manifest, siger Jacob Bøtter.

Han forestiller sig ikke, at *UNBOSS*-tankegangen vil betyde, at alle virksomheder ser anderledes ud i morgen, men det er muligt at forsøge at »UNBOSSE« et enkelt element i sin forretning og så se, hvor det bærer hen.

Et af de steder, hvor virksomheder med fordel kan »UNBOSSE«, er omkring virksomhedens formål.

- Fra at være fokuseret på profit skal fokus være at tjene et formål. Du skal formulere et nyt »hvorfor er vi her«, forklarer Jacob Bøtter.

Store virksomheder har allerede fundet frem til et formål og haft succes. Apple laver produkter til folk, der tænker anderledes og vil ændre verden. Lego vil »inspirere og udvikle morgendagens konstruktører«, og Google vil slippe informationerne fri.

Ingen af de ovennævnte virksomheder har, i parentes bemærket, fået problemer med bundlinjen, fordi de har formuleret og tror på et højere formål. Deres brugere er trofaste, og en Apple-bruger holder fast ved at købe den dyrere iPhone, selvom konkurrenterne måske lancerer noget lignende til en billigere pris. Og den goodwill, som virksomhederne opnår, spredes let på de sociale tjenester som Facebook og Twitter.

SELVOPFYLDENDE PROFETI

Det er nu ikke kun de profitdrevne virksomheder, der har brug for at nytænke sig selv. Det har de offentlige også, mener Jacob Bøtter.

- For eksempel skal formålet for en offentlig virksomhed ikke bare være at administrere en lovparagraf eller en bibliotekslov. Man skal tro på, at ens kolleger er drevet af noget andet end penge og lovtekst. Hvis forvaltning er formålet, så er det jo bare det, vi gør. Hvor er »hvorfor'et« hende?

- Jeg tror, at bibliotekerne vil have svært ved at besvare det spørgsmål, og hvis de prøvede, ville svarene næppe være enslydende. Måske skulle bibliotekerne starte med at formulere et formål oven på biblioteksloven. Lige som spejderne gik fra at være nogen, der snittede i træ, til at blive set som morgendagens ledere.

Bibliotekarerne skal kunne svare på, hvorfor bibliotekerne overhovedet er her? Ellers bliver det en selvopfyldende profeti, at det at låne bøger ud er formålet.

INVOLVER KUNDERNE

I bogen *UNBOSS* har forfatterne samlet en række eksempler på virksomheder, der arbejder med

tanker og holdninger, der er »UNBOSSSEDE«. Både etablerede firmaer, der tør vende tingene på hovedet, eller som forsøgsvis bare »UNBOSSER« en del af deres virksomhed, og nystartede firmaer, der har succes - oftest fordi de har fundet nøglen til at involvere deres kunder.

Jacob Bøtters eget yndlings eksempel er t-shirtfirmaet *Threadless*. Et firma, der sælger t-shirts på nettet. Historien er kort fortalt, at et par fyre i et stykke tid havde gået og set på, at deres dygtige designervenner lavede flotte t-shirts, som de ikke tjente penge på, fordi de ikke kunne få logistikken omkring salg og distribution til at gå op. »Det kan vi da gøre«, mente de to fyre. Det blev begyndelsen på *Threadless*, som hver uge lader brugerne stemme om, hvilke t-shirts, der skal produceres og sælges. Selvfølgelig er t-shirtdesignet lavet gratis af kreative mennesker, der håber, at de vinder ugens afstemning. Det længste stykke tid, firmaet har haft en t-shirt på lager, før den var udsolgt, var tre uger. Ligesom de fleste andre eksempler på »UNBOSSSEDE« firmaer, så er organisationen lille, men brugerinvolveringen er meget høj. Her er det brugerne, der gratis leverer designs, og det er brugerne, der selv stemmer om, hvad der skal sættes til salg, og dermed står de også for markedsføringen.

Jacob Bøtter kan lige så vel være at finde på nabo-caféen, når han arbejder. *UNBOSS*-tankegangen er, at hverken arbejdssted eller tid behøver at være bestemt af en gammeldags boss.

LETTERE AT ARBEJDE HJEMME

Et af de problemer ved den måde, vores arbejdsliv er skruet sammen på, er den grad af kontrol og vanetænkning, som præger og hæmmer det.

- Vi lever med et kæmpestort paradoks. Hvis jeg havde været ansat på Fords bilfabrik og bankede på hos direktøren og sagde, at det var lettere at bygge en bil derhjemme i min egen garage end det var at gøre i fabrikkens samlehal, så ville det ikke give mening. Men det gør det i dag. Vi arbejder med vores bærbare derhjemme og på arbejdet, fordi vores arbejdsredskaber begrænser os. Vi vil dele viden, men mange af de store systemer, vi arbejder i, er så komplekse og med så stor sikkerhed med *vpn* og *login*, at vi bruger en stor del af vores tid på at sidde og flytte rundt på vinduer på vores computer. Mange virksomheder har brug for et realitytjek. Min påstand er, at 98 procent af landets organisationer har så få hemmeligheder, at de ville kunne gemmes på en diskette på direktørens kontor låst inde i et pengeskab, siger Jacob Bøtter.

- Så den måde, vi strukturerer viden på, er utidssvarende, og langt de fleste af os vil kunne finde gratis værktøjer på nettet, der er hurtigere og billigere end dem, vi skal bruge på vores arbejde. Hele mindsettet er forældet. ■

TRUSLEN FRA WIKIPEDIA

Bibliotekerne og bibliotekarerne er også truet af nytænkere, der vender forretningsmodeller på hovedet, nemlig hele verdens gratis opslagsværk, Wikipedia.

- For syv år siden spurgte jeg første gang, hvorfor det ikke var bibliotekarerne, der startede Wikipedia? Der blev folk sure og så det som en disrespekt for deres fag. Men allerede for fem år siden blev folk stille, når jeg stillede det samme spørgsmål. For hvis man fører tanken helt ud, så kan Wikipedia jo udkonkurrere bibliotekerne, siger Jacob Bøtter.

Wikipedia er en netværksbaseret platform, hvor bidragerne ikke er eksternt motiveret. De får ikke penge for at bidrage. De er drevet af en intern motivation, fordi de for eksempel er så passionerede omkring en bestemt fugleart, at de vil skrive alt om den. Altså en model helt modsat det hæderkronede opslagsværk *Encyclopaedia Britannica*, som i starten af i år indså, at det ikke kunne konkurrere med et onlineleksikon.

Det, der er Wikipedias store succes, er involveringen. Her kan alle bidrage - der er ikke tale om en stærkt ledet organisation, men om en platform og et netværk.

Thomas Vigild

Fast skribent på gadgets-siderne i Perspektiv. Ekstern lektor i spiljournalistik på IT-Universitetet i København - Formand for Dansk Spilråd - Leder af Vallekilde Game Academy - Cand.mag i Musikvidenskab, Datalogi og Computerspil.

NU KAN DU TAGE PÅ ARBEJDE I DIABLO 3

At drage på eventyr i grotter, indsamle gradvist bedre udstyr og få flere evner er kernen i rollespilsserien *Diablo*, hvor tredje kapitel netop er udkommet. Serien har med over seks millioner solgte spil på 24 timer slået alle salgsrekorder. Udover at være tro mod forgængerne, så har spillets amerikanske skabere Blizzard for første gang indført et online-auktionshus, hvori spillerne kan bortsælge deres virtuelle udstyr og våben til andre spillere. Tvisten er samtidig, at gevinsten ved salget kan konverteres til rigtige penge, så man reelt kan tjene penge ved at finde virtuelt udstyr og videresælge det, når man spiller *Diablo 3*.

DANSKERNES KÆRLIGHED TIL SMARTPHONEN STIGER OG STIGER

Til nyheder, spil, samtaler, sms og shopping: Danskerne har for alvor taget smartphonen til sig i 2012, for i dag bruger 45 procent af den danske befolkning en smartphone modsat kun 30 procent på samme tid sidste år. Det viser nye tal fra Google-initiativet *Our Mobile Planet*, der har kortlagt brugen af smartphones over hele verden. Undersøgelsen viser endvidere, at 41 procent af smartphone-ejerne er kvinder, mens 39 procent er på internettet mindst én gang om dagen med deres smartphone, hvorfra også 54 procent gør deres indkøb mindst én gang om måneden.

Se mere her

<http://www.ourmobileplanet.com/da/>

Browseren kan blive fremtidens spilkonsol

Glem fremtidige spilkonsoller som PlayStation 4 eller Xbox 720, for snart kan de få baghjul fra en uventet kant: browseren. Flere store internationale spilfirmaer arbejder på højtryk for at få selv ældre computere til at køre de nyeste spil, og de første forsøg er lovende.

For eksempel har det danske spilfirma Hapti.co specialiseret sig i at levere nye former for browserspil, der minder om konsolspil, for fordelene er enorme. Dels kan der hurtigere laves nye spil, og udviklerne undgår dyr distribution af fysiske kopier og har mere direkte kontakt til spillerne, hvis største fordel er, at alle har en computer, der kan vise spillene.

I biblioteksregi vil det betyde, at pc'ere fremover kan vise spil i konsolkvalitet og på den måde lette udgifterne til nye dedikerede spilkonsoller som PlayStation 3 eller Xbox 360.

Første forsøg fra Hapti.co er det danskudviklede familiespil *Mini Ninjas* fra IO Interactive, der kører uden problemer direkte i alle browsere.

Læs mere og spil gratis en mindre udgave af *Mini Ninjas* her: <http://beta.coreonline.com/mini-ninjas/>

Spar på alle apps

Onlinebutikkerne App Store og Google Play til indkøb af apps til iPad eller Android-tablets er to evigt foranderlige basarer, og her holder siderne AppShopper og AppBrain styr på de bedste tilbud, største prisnedslag og hotteste nyheder. Her kan der spares mange penge, hvis man er ved at udstyre sit biblioteks tablets med friske apps.

AppShopper

<http://appshopper.com/>

AppBrain

<http://www.appbrain.com/>

Har du spillet avis i dag?

Vil du gå til højre eller venstre? Vil du skyde eller vente? Spil handler altid om at træffe valg. Oftest resulterer de valg i underholdning, grin og glæde over fælles udfordringer og socialt samvær, men valget i et spil kan også oplyse, perspektivere og nuancere virkeligheden.

Her kommer spilgenren »news games« ind i billedet – altså nyhedshistorier formidlet som spil, så vi kan spille os til et interaktivt indblik i dagens nyheder. Som genre er news games ikke ny, men området er stadig jomfrueligt og uopdyrket terræn for de klassiske journalister. Kun britiske BBC har for alvor førertrøjen på i originale spil som for eksempel *The Curfew*, der skildrer vores forhold til frihed i den moderne verden eller strategispillet *1066*, der spilmatiserer slaget ved Hastings. Det amerikanske teknologimagasin Wired udforskede i 2009 også problemet med somaliske pirater i både magasininform, men også med spillet *Cutthroat Capitalism*, hvor man selv blev sat i piraternes sko.

Dog kommer de bedste nyhedsspil fra små uafhængige spilskabere, hvor budskab, morale eller skildringen er vigtigere end at stryge spillerne med hårene. Et eksempel er strategispillet *The Political Machine*, der spilmatiserer det amerikanske valg-system, eller skildringen af moderne krig i spillet *Unmanned*, hvor man styrer en amerikansk dronepilot gennem en normal hverdag.

Disse spil er altid gratis og kan oftest køre i en browser, så de er oplagte for danske biblioteker at vise frem, så I kan guide til de bedste journalistiske spil, hvad enten man skal klikke sig igennem så svære emner som moderne krig, somaliske pirater, landsbyliv i Afrika eller det amerikanske valgsystem.

Seks gode journalistiske spil

Trafalgar Origins (BBC - Channel 4)

Styr søslaget ved Trafalgar. Til browseren.

<http://www.channel4.com/play-win/trafalgar-origins/>

Curfew (BBC - Channel 4)

Fremtidsvision der viser, at frihed ikke skal tages for givet.

Til browseren.

<http://www.thecurfewgame.com/>

Cutthroat Capitalism (Wired)

Vær barsk somalisk pirat og opdag de bagvedliggende mekanismer, der driver dig ud i pirateri. Til browseren.

http://www.wired.com/special_multimedia/2009/cutthroatCapitalismTheGame

Third World Farmer (Creative Spark)

Overlev som afrikansk landmand. Til browseren.

<http://www.arcadetown.com/3rdworldfarmer/game.asp>

Unmanned (Molleindustria)

Spil rollen som amerikansk dronepilot. Til browseren.

<http://unmanned.molleindustria.org/>

The Political Machine (Stardock)

Lær om det amerikanske valgsystem ved selv at være kandidat.

Til Windows.

<http://www.politicalmachine.com/>

Mellem oplevelse og dannelse på Glostrup Bibliotek

Glostrup Bibliotek har i to omgange fra perioden efterår 2007 til efterår 2009 udformet en ny arrangementsprofil og en ny materialevalgsprofil. Et relativt langt tilløb for nogle velkendte værktøjer i bibliotekspraksis. Når vi valgte at bruge relativt lang tid på processen, var det ud fra en idé om at stimulere diskussioner og refleksioner frem for at levere et skriftligt stykke arbejde uden nævneværdig anvendelse, der, når først arbejdet forelå, let kunne ende som den såkaldte »døde hånds papirer«!

TEKST FRANK NØRREGAARD, BIBLIOTEKAR OG AFDELINGSLEDER, GLOSTRUP BIBLIOTEK

Når vi valgte at kalde det »profiler« i stedet for »politikker«, så lå der et klart signal i, at fagfolk ikke laver politikker, men profiler ud fra politikker, udstukket af politikkerne. Har vi ikke sådanne politikker lokalt, så arbejder vi fortsat ud fra tanken om profiler. I Glostrup Biblioteks tilfælde forelå kun hidtidig praksis.

En af grundene til at tiden og processen var vigtige variable, var et ønske om at skabe et nyt fælles referencerum at tale ud fra. Det vil sige, at tale om det vi gør i hverdagen og har gjort i årevis på en anden måde. Den vigtigste inspirationskilde at forme en ny

arrangements- og materialevalgsprofil ud fra, var en artikel af Jan Graulund: *Folkebiblioteket - et rum for dannelse?* - fra publikationen Folkebiblioteket som forvindlingsrum redigeret af Leif Emerek m.fl. (2006)

Her har vi hentet den bærende idé til en ny flerstrengt profil med tre typer af oplevelses- og dannelseshjørner:

Brydningshjørnet åbner op mod samtalen, diskussionen, forskelligheder og det mere normdannende. Oplysning og vidensdannelse er ledetråden.

Fordybelseshjørnet åbner op mod det træge, kulturarven og den mere udfordrende kunst- og vidensverden. Involvering og kulturdannelse er ledetråden.

Begivenhedshjørnet åbner op mod det stemningsmættede, det flygtige og mere spektakulære. Oplevelse og sansedannelse er ledetråden.

Det var vigtigt at kondensere og inddampe de forskellige oplevelses- og dannelseshjørner, så vi med så få ord som nødvendigt kunne sondre mellem dem. I Graulunds version hedder Begivenhedshjørnet »Det spektakulære hjørne«. I

Læs mere om
Del Din Viden på
perspektiv.bf.dk

Del Din Viden er dit
faglige forum for
videndeling med kolleger
og fagfæller.

vores model er der fraklip og omarbejdninger fra inspirationskilden, som vi fandt nødvendige for at minimere abstraktionsgraden og kompleksiteten ned til noget, vi kunne håndtere praksisnært. Dog således og alligevel med en større grad af refleksion mellem bibliotekslovens brede formuleringer på den ene side og konkrete indarbejdede arbejdsprocedurer på den anden side.

TRE LOGIKKER

Bag de tre oplevelses- og dannelsehjørner finder vi nogle samfundsmæssige logikker som trækker i hver sin retning, stat, marked og civilsamfund.

Brydningshjørnet matcher civilsamfundslogikken, fordybelsehjørnet matcher statssamfundslogikken medens begivenhedshjørnet matcher markedets logik. I folkebibliotekerne har vi haft forskellige modestrømninger, hvor vi har bevæget os fra statssamfundslogikken/»smagsdommeri« til markedets logik/»efterspørgselsstyring« eller »tivolisering« om man vil. I Graulunds model fandt vi inspiration til at erstatte en enstrengt oplevelses- og dannelsehorisont med en flerstrengt.

I stedet for kun at forfølge en af logikkerne, for eksempel markedets logik, har vi arbejdet med alle tre logikker på samme tid gennem det praktiske greb som vi kender som »brydningshjørnet« henholdsvis »fordybelsehjørnet« og »begivenhedshjørnet«. Virkeligheden består ikke af én absolut sandhedsprocedure, men flere samtidigt fungerende og overlappende perspektiver. Dem reflekterer og indarbejder vi i det daglige arbejde. Vi har simpelthen sat tal på, hvor mange arrangementer vi ville afvikle inden for hvert af hjørnerne. Vi har regnet vores indkøb ind i de tre hjørner og lavet økonomiske estimater af, hvor meget vi købte inden for hvert af hjørnerne.

På den måde har vi foretaget nogle skønsmæssige beregninger, men kvalificerede skøn, af fordelingen mellem de tre oplevelses- og dannelsehjørner, både hvad angår arrangementer og materialevalg. Det har givet os mulighed for at korrigere mellem oplevelses- og dannelsehjørnerne og vægte noget højere i nogle perioder frem for noget andet afhængigt af, hvad vi vil, og hvor vi vil hen.

LOKALSAMFUNDETS KULTURELLE DYNAMO

Vi har nu været i gang så længe, at vi har kunnet evaluere vores arbejde med ny arrangements- henholdsvis materialevalgsprofil, og resultatet er, at vi har en stærkere hældning mod

brydningshjørnet dernæst fordybelses-, så begivenhedshjørnet (45/30/25).

Det lever op til vore ønske om at være det lokale øje og lokalsamfundets kulturelle dynamo ved at styrke den kulturelle dynamik indefra og nedefra, jf. civilsamfundslogikken og ikke lefle uahæmmet for markedets logik velvidende, at vi befinder os i et oplevelsessamfund. Vi har oparbejdet en metodik til at navigere mere refleksivt og styrende til fremtidige mål og vi er i stand til ret præcist at evaluere på disse mål, når det gælder måden, vi vil bruge vore arrangements- henholdsvis materialevalgskroner på.

Siden vi udarbejdede arrangements- og materialevalgsprofilerne er der sket en tendens i kultursektoren generelt. Der er kommet større fokus på brugerinddragelse og involvering – frem for det oplevelsesorienterede. Vores profiler rummer disse begreber i praksis med fordybelsehjørnet og brydningshjørnet og har på sin vis været forud for sin tid.

Derudover er det også værd at nævne, at profilerne løbende giver anledning til diskussioner omkring indholdet i begreberne. Hvornår er noget fordybelse, og hvornår er noget brydning? I en tid hvor modeord regner ned over os, er det spørgsmålet, hvor ofte vi har gennemdrøftet en egentlig forståelse af ord og begreber, for vi løber i hver vores retning. Et skarpere fokus og løbende dialog omkring begrebernes betydning giver udvidede perspektiver og mulighed for strategisk overblik og ikke mindst mulighed for at følge med tidens tendenser.

Har det så været uden knaster? - Nej! Selvfølgelig ikke. Folk er forskellige. Vi har forskellige personlige tærskler og temperament. Én er vild med teoretiske abstraktioner, en anden mere interesseret i konkrete detaljer. Resultaterne kommer ikke gratis, og derfor skal der hele tiden arbejdes med det for at holde det levende, så profilerne ikke bliver til »den døde hånds papirer«, men i stedet skaber konkret merbetydning lokalt!

Det er den model, som vi har arbejdet med. Vi er vidende og bekendt med den nye firerumsmodel fra *Folkebibliotekerne i videnssamfundet*. Den er også interessant og på mange måder ikke helt ulig Jan Graulunds model. På Halmstad-konferencen 19. april 2012 var det interessant at høre Dorte Skot-Hansen beskrive firerumsmodellen som et »mindset«, dvs. en abstrakt forståelse af biblioteket. De fire rum er ikke afgrænsede men i samspil med hinanden. Inden for modellen må hvert enkelt bibliotek skabe sine rammer, prioriteringer og udvikling. Vi har villet give et eksempel på, at teori godt kan møde praksis på en frugtbar måde. ■

Tre spørgsmål til Jette Fugl

Du taler om, at hvis et medlem deltager i et arrangement i Bibliotekarforbundet, så kan det være et skub til, at vedkommende kommer i gang med længerevarende kompetenceudvikling. Hvad mener du?

- Der er meget videndeling i at deltage i arrangementer. Du er måske på en arbejdsplads, hvor du sidder alene med et arbejdsområde, men når du kommer til en temadag, så kan du snakke med andre og blive inspireret. Og de kan måske prikke til dig og gøre dig opmærksom på, hvad det for eksempel kan betyde, hvis du tager en masteruddannelse. Du bliver måske også mere modig, fordi du netop møder nogen, der har gjort det, og du kan se, hvilke muligheder det har givet dem. Da jeg arbejdede som enebibliotekar, var den faglige sparring, jeg kunne få i min fagforening, meget vigtig for mig.

Hvilke arrangementer synes du, at forbundet skal tilbyde medlemmerne?

- I høj grad det, vi allerede gør, hvor der også er arrangementer, som stats- og privatgruppen står for, og alle faggruppearrangementerne. Men det er vigtigt, at vi bliver endnu bedre til at sammentænke arrangementerne, lige som stats- og privatgruppen laver arrangementer sammen. For vi er ikke så forskellige.

Synes du, at medlemmerne får nok arrangementer for deres kontingentkroner?

- Det er i hvert fald vigtigt, at vi ikke laver arrangementer kun for bestemte grupper og tænker i siloer. Hvis vi skal have flere til at deltage, så skal vi gøre et stykke arbejde for det. Der er nok nogle, der synes, at de får rigtig meget for pengene, og der er også nogle, der synes det modsatte, og det kan være svært at ændre på. Men det skal helst være sådan, at alle kan komme til arrangementer, der er relevante for dem.

Vigtige arrangementer

Morgenmøder, fyraftensmøder, workshops og temadage om alt fra undervisning over Google Analytics til brugerforståelse. Dertil kommer betalingsarrangementer om de nyeste bøger og spil, eller måske ølsmagning.

Det er en bred palet af arrangementer, som Bibliotekarforbundets medlemmer enten får tilbudt helt gratis eller mod en betaling, der kun skal dække udgifterne. Netop arrangementer betyder meget for medlemstilfredsheden, og derfor gennemgik hovedbestyrelsen forbundets arrangementsvirksomhed.

Jette Fugl sagde blandt andet:

- Arrangementerne er en grundsten i medlemstilfredsheden, og vi skal også arbejde med dem, fordi vi via vores arrangementer prikker til medlemmerne. Vi har et tilbud, som måske gør, at de får lyst til at melde sig til noget længerevarende kompetenceudvikling.

Et af de områder, som hovedbestyrelsen var opmærksom på, var, at betalingsarrangementerne i forbundet skal hvile i sig selv. Det skal være udgiftsneutralt at afholde de lidt mere skæve arrangementer som ølsmagning, der handler mere om det sociale end det faglige.

Samtidig gjorde Peter Brandsborg opmærksom på, at det er let at føle sig snydt, når man bor i provinsen, og mange arrangementer finder sted i København.

Det er dog ofte muligt at rette henvendelse til Bibliotekarforbundet og bede om, at et arrangement kommer til et bestemt sted, hvis der er nok deltagere, der er interesserede i det.

BF'S HOVEDBESTYRELSE

Perspektiv bringer i hvert nummer udvalgte noter fra hovedbestyrelsens møder. Se hele referatet fra mødet på www.bf.dk

Formand:
Pernille Drost
Tlf. A: 38 88 22 33
Tlf. P: 29 28 52 77
E-mail: pd@bf.dk

Næstformand:
Søren Kløjgaard
Hasle Bibliotek
Tlf. A: 89 40 96 30
Tlf. P: 21 71 31 88
E-mail: skl@aarhus.dk

Anita Dürkop
Greve Bibliotekerne
Tlf. A: 46 13 84 00
Tlf. P: 26 85 43 95
E-mail: atho@grevebib.dk

Jette Fugl
Det biovidenskabelige
Fakultetsbibliotek, KU
Tlf. P: 60662581
E-mail: jettefugl2@gmail.com

Line Frølich
Biblioteket Sønderborg
Tlf. A: 88 72 42 00
E-mail: lfri@sonderborg.dk

Marie Ulletved Holmgaard
Gentofte Bibliotekerne
Tlf. P: 5176 14 53
E-mail: ulletved@gmail.com

Budget med besparelser

Hovedbestyrelsen har taget hul på drøftelserne af budgettet for 2013 og 2014. Det er et budget, der er præget af et faldende medlemstal, der blandt andet skyldes, at en del medlemmer er gået eller går på pension i disse år. Samtidig har tilgangen af nye medlemmer været præget af, at Det Informationsvidenskabelige Akademi har uddannet færre bibliotekarer og cand.scient.bibl'er end tidligere på grund af en årrække med lavt optag.

Hovedbestyrelsen er fokuseret på bundlinjen, således at forbundet ikke skal køre med underskud trods færre kontingentindtægter. Derfor er de seneste ledige stillinger i Bibliotekarforbundet ikke blevet genbesat. I budgetdrøftelserne for 2013 og 2014 indgik blandt andet planer om at lægge fagligt landsmøde og generalforsamlingen sammen, således at næste faglige landsmøde bliver i 2014 samtidig med generalforsamlingen. Det vil betyde en millionbesparelse i budgettet. Bibliotekarforbundet har samtidig fundet besparelser ved at melde sig ud af IFLA og EBLIDA. Budgettet vedtages ved et senere hovedbestyrelsesmøde.

75%

Så stor en del af alle bibliotekschefer og mellemledere forventes at gå på pension inden for de næste tre til tolv år. Bibliotekarforbundet og KL er derfor fælles om et projekt, der skal sikre kompetente ledere blandt bibliotekarer til at tage over. Projektet hedder *Leder in spe*, og midlerne til projektet er hentet via overenskomstforhandlingerne på det offentlige område.

150 bibliotekarer vil som følge af projektet få chancen for at blive prikket på skulderen af deres leder og opfordret til at deltage i projektet for at blive klogere på, om ledelse er noget for dem. I projektet vil deltagerne få mulighed for at deltage i en workshop, og bibliotekslederne vil få værktøjer, der kan støtte talentspotning og lederudvikling.

Et arbejdsmarked i forandring

Hvad bliver Bibliotekarforbundets politiske fokus i 2013 og 2014?

Denne drøftelse er i hovedbestyrelsen præget af, at det bibliotekariske arbejdsmarked ændrer sig markant. Det traditionelle bibliotekariske arbejdsmarked på det offentlige område er vigende i forhold til en højere vækst i antallet af job på det private område. Samtidig er der dog inden for det offentlige arbejdsmarked også sket en udvikling i retning af flere job i forbindelse med digital forvaltning. Netop det at sikre, at bibliotekarerne får foden indenfor på dette arbejdsmarked, bliver et vigtigt fokusområde for forbundet.

Et andet hovedspor i forbundets princip- og arbejdsprogram er at sikre forbundets medlemmers løn- og ansættelsesforhold i en krisetid, og samtidig sikre en god indsats for de medlemmer, der desværre rammes af ledighed.

Kim Jesper Josefsen
Roskilde Handelsskole
Tlf. P: 61 77 78 39
E-mail:
kimjosefsen@gmail.com

Tine Jørgensen
IBM Danmark
Tlf. P: 51 92 00 37
E-mail:
tinejoergensen.db@gmail.com

Matthias Engberg Eiriksson
Det Informations-
videnskabelige Akademi
Tlf. P: 31 15 05 09
E-mail:
eirixon@gmail.com

Pia Olsson
Nørrebro Bibliotek og
Medborgercenter
Tlf. A: 35 86 02 20
Tlf. P: 35 43 64 65
E-mail:
piaolsson1@gmail.com

Peter Brandsborg
Vesthimmerlands
Biblioteker
Tlf. 99 66 85 10
E-mail:
pbr@vesthimmerland.dk

Rasmus Bahnsen
Studenterobservatør
Tlf. 30 22 87 12
E-mail:
rasmusbahnsen@hotmail.com

Forført af Facebook

Du skulle sikkert bare lige se, om der var sket noget. Men pludselig har du brugt en hel aften på at se billeder og læse statusopdateringer om alt mellem liv, død og ligegyldigheder. Og inden længe gør du det igen. Hvad er det, Facebook kan?

TEKST JO BRAND ILLUSTRATION PERNILLE MÜHLBACH

Når det handler om at fange vores opmærksomhed, er Facebook intet mindre end fantastisk. Faktisk så fantastisk, at Facebook i dag har 900 millioner brugere på verdensplan og 2,7 millioner i Danmark. Og det er vel at mærke aktive brugere: I 2011 loggede de danske af slagsen sig ind på sitet 78 millioner gange om måneden, hvilket gør Facebook til det mest besøgte netmedie i Danmark næst efter Google. Men hvorfor?

Det ved Anders Colding-Jørgensen, der er internetpsykolog med speciale i sociale medier, og som blandt andet er tilknyttet Institut for Fremtidsforskning og IT-Universitetet i København. Han forklarer, at det ikke ved Facebook i forhold til mange andre netmedier er, at sitet formår at tiltrække os på flere niveauer.

– For det første er det lige dér, hvor vi arbejder, så det er tilgængeligt, siger han.

Den anden forklaring er mere kompleks, i og med at den drejer sig om den menneskelige psyke, og hvordan den reagerer, når der sker noget godt.

– Ifølge adfærdspsykologien fungerer mennesker sådan, at vi gør noget, hvis vi får belønning for det. Så hvis vi har oplevelsen af, at vi bliver underholdt eller får noget anerkendelse, når vi går på Facebook, gør vi det igen og igen, »for her sker der noget dejligt«, forklarer Anders Colding-Jørgensen.

Som de fleste Facebook-brugere ved, er det dog langt fra altid, man får den oplevelse, når man bevæger sig rundt i det populære univers. Men det bevirker faktisk bare, at vi besøger sitet endnu hyppigere.

– Allerede i 1950'erne fandt adfærdsforskere ud af, at hvis man kun får belønning en gang imellem, vil man tjekke endnu oftere, om den er kommet, siger Anders Colding-Jørgensen.

Ifølge ham er det dog sjældent noget, folk er bevidste om eller erkender. Man vil derfor aldrig høre nogen sige, at de går på Facebook for at se, om der skulle være lidt anerkendelse eller underholdning at hente derinde.

– Når folk skal forklare, hvorfor de går på Facebook, angiver de altid nogle andre grunde, som for eksempel at de »lige skulle se, om der var sket noget.«

AFHÆNGIG AF FACEBOOK

At logge på for »lige at se, om der er sket noget«, er der nogle af os, der gør rigtig mange gange om dagen. Faktisk så mange, at man næsten kan tale om, at der opstår et afhængighedsforhold. Årsagen til det skal ifølge Anders Colding-Jørgensen

findes i Facebooks anerkendelsessystem.

Altså den måde, hvorpå folk tilkendegiver, at de kan lide vores billeder og statusopdateringer.

– På Facebook lægger man billeder ud af sin aftensmad eller af sine børn for at vise, hvem man er, for så at se, om man bliver belønnet for det. Belønningen kommer i form af »synes godt om«-tilkendegivelser, og det, der er specielt ved denne form for anerkendelse, er, at den rammer samme sted i hjernen hver gang – i modsætning til den anerkendelse, som du får i mødet mellem mennesker i form af for eksempel blik og nik, og som du skal tolke på. Og når anerkendelsen rammer samme sted i hjernen, begynder den at ligne et drug, siger Anders Colding-Jørgensen.

Lige som med alkohol, kokain og alt, hvad der ellers kan gøre én afhængig, er der nogle, der efterlades upåvirkede efterfølgende, mens andre bliver revet med.

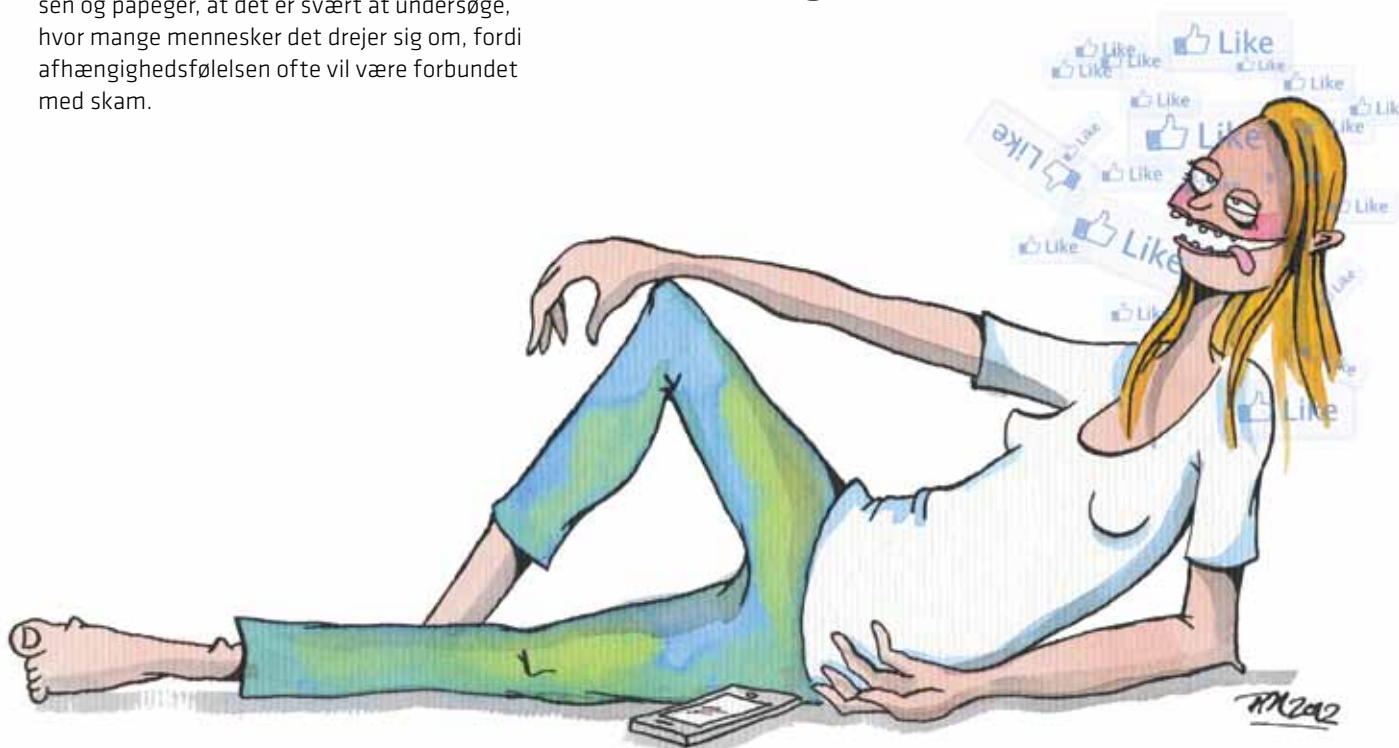
– Nogle bliver virkelig hooked, og har man et overdrevent behov for at gå på Facebook, kan det godt ligne ludomani, fordi man tænker »ok, der var ikke noget nu, men det er der måske næste gang«, siger Anders Colding-Jørgensen og påpeger, at det er svært at undersøge, hvor mange mennesker det drejer sig om, fordi afhængighedsfølelsen ofte vil være forbundet med skam.

FACEBOOK SNYDER DIN HJERNE

Ifølge nye tal fra Danske Medier spenderer den danske Facebook-bruger i gennemsnit over ni timer om måneden på sitet. Og hører man til dem, der efter surfen, snusen og snagen sidder tilbage med en fornemmelse, der minder lidt om at have spist for meget slik eller læst et slibrigt sladderblad, har Anders Colding-Jørgensen en mulig forklaring på den tilstand:

”Man laver en særlig udvalgt eller idealiseret udgave af sig selv på Facebook, men det gør man jo også ude i virkeligheden, når man for eksempel tager pænt tøj og makeup på, hvis man skal mødes med nogen.”

– Facebook snyder vores hjerne. Alt det, vi foretager os, har nogle bevidste mål, men også nogle ubevidste formål. Hvis vi nu for eksempel taler om at spise, så har det, at vi spiser, det bevidste mål, at vi får hævet blodsukkeret, så vi føler os godt tilpas, men samtidig har det det ubevidste formål, at vi også får vitaminer og mineraler. Men det er bare ikke noget, vi mærker. Hvilket er blevet et problem i dag, hvor vi kan skille sukkeret ud af kosten og dermed spise noget, der udelukkende hæver vores blodsukker, men ikke giver os det andet, vi har brug for. Det er det, vi kalder »tomme kalorier«.

Det samme gør sig muligvis gældende for Facebook i forbindelse med social interaktion. Ved social interaktion er det bevidste mål underholdning, anerkendelse og informationer, og det får vi på Facebook. Men vi får ikke de ubevidste formål ved den sociale interaktion som berøring eller at blive set på. På den måde kan man sige, at vitaminerne er skilt fra. Og efter en aften på Facebook, hvor du har siddet helt alene foroverbøjjet foran computeren og gloet ind i en død ting, så har kroppen overhovedet ikke været med, siger Anders Colding-Jørgensen.

En anden forklaring er, at karakteren af det indhold, du finder på Facebook, sjældent stikker særlig dybt.

– De ting, man finder på Facebook, er oftest lette ting, som det giver mening at dele. Når man er på Facebook, har man ofte et *attention span* som en stueflue, og det, der virker, er derfor overskrifter, vittigheder og billeder. Så selve mediet er mest velegnet til det hurtige og letfordøjelige, og derfor vil man sjældent have den samme fornemmelse efter at have siddet på Facebook en hel aften, som hvis man havde læst en god roman.

DET PERFEKTE LIV

Så er der også dem, der ligefrem bliver i dårligt humør, når de slår vejen forbi Facebook og falder over andre menneskers iscenesættelse af det perfekte liv, hvad enten det består af en velfriseret børnefolk eller et eventyrligt singleliv. En undersøgelse fra Stanford University viser for eksempel, at andre menneskers Facebook-opdateringer kan give én en følelse af at have et liv, der er mindre sjovt end andres, eftersom det positive bliver fremhævet og det negative skjult. 80 Facebook-aktive studerende deltog i undersøgelsen, og den

viste blandt andet, at de studerende mente, at 63 procent af deres Facebook-venner havde været til en sjov fest inden for de seneste to uger, mens det faktiske tal var 41 procent.

Men ifølge Anders Colding-Jørgensen er den selvscenesættelse, der finder sted på Facebook, ikke meget anderledes end den, der foregår ude i den virkelige verden.

– Man laver en særlig udvalgt eller idealiseret udgave af sig selv på Facebook, men det gør man jo også ude i virkeligheden, når man for eksempel tager pænt tøj og makeup på, hvis man skal mødes med nogen. Ligesom man fjerner gammel opvask, de mest pinlige bøger fra bogreolen eller laver en anden form for selvcensur, når man skal have gæster på besøg. På den måde er Facebook jo forankret i virkeligheden, og selvfølgelig vil vi også gerne have anerkendelse og kontrol over, hvordan vi fremstilles derinde.

Hører man alligevel til dem, der mener, at nogle folks opførsel på Facebook bliver for selvpromoverende og navlepillende, er der kun én ting at gøre:

– Hvis man synes, det er irriterende, at folk viser billeder af deres forpulede nybagte boller hele tiden, så slet dem og lad dem være, lige som man ville lade et menneske være, der i den virkelige verden snakkede om bagværk hele tiden.

Anders Colding-Jørgensen mener dog ikke, at man skal være alt for dømmende over for folks trang til at vise sig selv frem på Facebook.

– Alle har jo et behov for at meddele sig. Nogle har et større behov end andre, og sådan er det også ude i livet. Men det bliver tit reduceret til, at den form for og trang til opmærksomhed er usundt, men se det i stedet som et aspekt af virkeligheden. Man kan ikke forestille sig et samfund uden anerkendelse – hvis man ikke har behov for anerkendelse, er man psykopat. Så det er da smukt, at folk gerne vil vise, hvad de har lavet og anerkendes for det, siger han.

Man behøver dog ikke være psykopat, fordi man ikke lægger ting ud om sig selv på Facebook. Måske er man bare overdrevet kontrolfreak.

– De fleste Facebook-brugere er aktive nogle gange og mindre aktive andre gange, men der er også nogle, der aldrig skriver noget. Det kan blandt andet skyldes, at de er meget kontrollerede og går op i, hvordan de fremstiller sig selv, og er bange for, hvordan folk opfatter det, hvis de lægger noget ud, lyder et bud fra internetpsykologen.

En anden årsag kan være, at man ikke bryder sig om den uendelige strøm af ligegyldigheder, der møder én, når man logger på Facebook, og derfor ikke vil byde folk det samme. I så fald skal man måske overveje, om man har misforstået konceptet.

– Hvis man bliver sur over, at folk gerne vil dele et billede af deres aftensmad, så er det måske fordi, man sammenligner det med et brev og de væsentlighedskriterier, der er for sådan et. Men Facebook er noget nyt, og vi er først lige nu ved at lære at forstå mediets natur, ligesom vi engang måtte lære at forstå brevets og telefonsamtalens natur. ■

Kilder: Videnskab.dk og Facebook

Kampen om kirken

AF OLE OLESEN-BAGNEUX

Hvis man lige nu undrer sig over, hvorfor regeringen skændes med oppositionen om, hvad Kirkeministeriet skal hedde, så findes der faktisk et svar. Det kan man læse i bogen *Folkekirkelighed – en undersøgelse af sekularismen i Danmark* af ph.d.-stipendiat Hans Boas Dabelsteen. Det er bogen, der forudså, at det ikke blev Integrationsministeriet, men Kirkeministeriet, hvor den værdipolitiske kamp skulle fortsættes, efter VK-regeringen mistede magten.

Hvorfor anmeldte den bog i Perspektiv? Fordi der savnes en lige så dyb og præcis analyse af en anden institution, som der kun på overfladen synes at være politisk enighed om, nemlig biblioteket. For læs blot videre:

Bogen *Folkekirkeligheds* grundidé er, at folkekirken er dybt forankret i en folkelighed, og derfor altså bliver til en folkekirkelighed. Men folkekirkeligheden er ikke den samme på tværs af det politiske spektrum. Højrefløjen er officielt folkekirkelige, mens venstrefløjen er tolerant folkekirkelige. Forskellen på de to er eksempelvis accepten af homovielser i folkekirken, som venstrefløjen grundlæggende var for, men højrefløjen kun hårdt presset accepterede – af frygt for at splitte folkekirken. Venstrefløjen vil skubbe tolerancen ind i folkekirken, mens højrefløjen vil bruge folkekirken som instrument for hævde af dansk kultur. Men begge bruger de folkekirkens særstilling i samfundet til at trække grænsen mellem politik og religion. *Folkekirkelighed – en undersøgelse af sekularismen i Danmark* er bjergtagende, overraskende og alligevel indlysende. Den sætter læseren i stand til at forstå den nye politiske situation i Danmark på et meget afgørende niveau. Den kan ikke anbefales nok.

Ole Olesen-Bagneux er ph.d.-stipendiat ved IVA i København. Med antikens filosofi som udgangspunkt forsker han i muligheden for at etablere en kulturinstitution der tager afsæt i erindring og ikke hukommelse. mail: ogo@iva.dk

Systemteoretisk grundbog for ledere

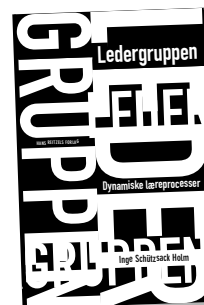
AF JOHN LARSEN

Det er sjældent, at man støder på et værk, som med udsøgt grundighed og selvsikkert teoretisk fundament danner referenceramme de næste mange år. *Systemisk ledelse – teori og praksis* er et rigtig godt bud.

Thorkil Molly-Søholm, Nikolaj Stegeager og Søren Willert har samlet (og selv forfattet) en række videnskabelige artikler, som introducerer, undersøger og operationaliserer systemisk ledelse. Bogens opbygning giver en introduktion til – og et grundlag for systemteorien, gennemgår anerkendende ledelse og iagttager ledelsesaspekter og kommunikation for til sidst at perspektivere strømninger. Læseoplevelsen er fortættet og naturlig. Stoffet er tungt og kræver uden tvivl et vist kendskab til systemteori eller naturligt flair for videnskabsteori. Det er kravene.

Med 350 siders teoretisk kaloriebombe bliver man hurtigt mæt. *Systemisk ledelse – teori og praksis* kan derfor med fordel læses i etaper og helt naturligt bruges som opslagsværk eller tilbagevendende finpudsning af teorien. Hvert afsnit iagttager og operationaliserer aspekter af systemteorien forskelligt. Bringer nuancer og differentierer sig i det systemteoretiske landskab. Nysgerrigt. Intenst. Med overlegen elegance og ydmyg respekt for læseren og systemteorien. Systemisk ledelse – teori og praksis kan læses af enhver interessant i systemteori, for eksempel ledere og tillidsrepræsentanter. Man kan ikke springe over, hvor gærdet er lavest, eller gå under, hvor det er højest. Til gengæld er udbyttet højt og kontinuert. På den måde har værket potentiale til at blive en grundbog for ledere med hang til det systemteoretiske.

Perspektivs bogredaktør: John Holmgaard Ulletved Knudsen Larsen Bibliotekar, Blågårdens Bibliotek mail: johnhaand@gmail.com

Selvretfærdigt ledelsespotentiale

AF JOHN LARSEN

Ledergruppen, skrevet af Inge Schützack Holm, dykker ned i tidens trend, hvor ledelse og organisering står overfor og midt i store udfordringer. Sådan har det måske altid været, men samfundsøkonomien er med til at yde et ekstra pres på organisationer og ikke mindst ledelse. Anslaget er, at der er brug for ledergrupper, som står sammen, og ledere der kender hinandens styrker og svagheder.

Inge Schützack Holm undersøger ledergruppen og ikke lederen. Personernes indbyrdes forhold og kommunikation som gruppe. Denne vinkel beskriver hun som et hidtil overset kapitel i ledelseslitteraturen, samtidig med at hun problematiserer den nuværende litteratur som mangelfuld. God faglitteratur hæver sig i kraft af egne styrker og ikke ved at nedgøre andre. Det er både nødvendigt og irriterende at læse. Ydermere kan man anfægte, at der i forvejen findes ledelsesteori, som iagttager ledergruppen. Og så bliver den selvretfærdige position hul og misvisende.

Ser man bort fra indledningens fejltrin, åbner Inge Schützack Holm for en kompetent og interessant bog om ledelse. Den leverer en passende blanding af teori og praksis, krydret med citater fra diverse ledelsesinterviews. Man fornemmer hurtigt stor indsigt og sikker formidling. *Ledergruppen* bliver således nem at læse, let at forholde sig til og yderst potent som fælles kommunikationsplatform i en ledergruppe.

Med grundig redaktionel præcision kan *Ledergruppen* blive en lille stjerne på den danske faglitterære himmel over ledelse. Indtil da må man bære over med en malplaceret selvretfærdighed.

Perspektivs bogredaktør: John Holmgaard Ulletved Knudsen Larsen Bibliotekar, Blågårdens Bibliotek mail: johnhaand@gmail.com

TEKST SABRINE MØNSTED FOTO LARS RØNBØG

Jeg tænkte bare »yes«, da chancen bød sig

Navn: Susanne Dyna Knudsen

Stilling: Bibliotekar og leder af Haslev Gymnasiums nyoprettede studiecenter pr. 1. marts 2012.

Karriereforløb: 18 år i energivirksomheden SEAS-NVE som kommunikationsmedarbejder og bibliotekar. Barselsvikar i patentvirksomheden Zacco Denmark som informationsmedarbejder/bibliotekar indtil 2008. Derefter ledig i fire år, hvor hun var i job med Løntilskud i Danmarks Borgcenter i Vordingborg, Faxe Kommunes Biblioteker, og i et længere vikariat samme sted.

Uddannelse: Bibliotekar DB i 1986 fra Danmarks Biblioteksskole.

Alder: 49 år

Stillingen som bibliotekar på Haslev Gymnasiums studiecenter er helt nyoprettet. Hvorfor blev den oprettet?

- Haslev Gymnasium har en målsætning om at forberede eleverne bedst muligt til en videregående uddannelse og vil skabe et motiverende og inspirerende undervisningsmiljø, hvor den faglige udvikling er i centrum. Det er ambitionen, at studiecentret skal være med til at give eleverne redskaber til at knække studiekoden, så de kan blive aktive studerende. Det er så her, jeg kommer ind i billedet. I stedet for at »google« sig til det hele, når de skal skrive en opgave, skal eleverne lære at søge i databaser, bestille bøger og så videre.

Hvad bliver dine opgaver?

- Jeg skal bygge biblioteket op. Samle de bøger, skolen allerede har, få bogbestanden registreret i det nyligt indkøbte bibliotekssystem, indkøbe nye bøger, sikre mig at det er de rigtige e-ressourcer, vi har, og så skal jeg undervise

i litteratursøgning og hjælpe eleverne med bogbestilling.

Hvorfor søgte du stillingen?

- Gymnasiet henvendte sig til Faxe Kommunes Biblioteker, mens jeg var i et løntilskudsjob, fordi de skulle bruge en bibliotekar til at bygge biblioteket op. Det betød, at jeg blev fastansat i 20 timer om ugen på biblioteket og udlånt til gymnasiet. På sigt skal jeg være fire dage om ugen på gymnasiet og én dag på Haslev Bibliotek. Omvendt skal en kollega fra biblioteket være én dag på gymnasiet, så vi kan dække ind for hinanden ved sygdom og sparre om faglige spørgsmål.

Gjorde du dig nogle overvejelser, før du takkede ja til jobbet som enebibliotekar på gymnasiet?

- Nej, forstået på den måde, at jeg altid har undret mig over, hvorfor gymnasiet ikke havde et bibliotek. Mine børn har gået her, og jeg har tidligere overvejet, om jeg skulle være så fræk at spørge, om ikke jeg skulle opbygge et bibliotek for dem. Så jeg tænkte bare »yes«, da chancen bød sig.

Hvad er forskellen på dine opgaver på folkebiblioteket i Faxe Kommune i forhold til gymnasiets studiecenter?

- Den største forskel er, at jeg er alene og selv skal købe bøger ind, registrere og have den udadrettede kontakt til eleverne. Men mange af de ting, jeg har lavet i mit arbejdsliv, minder om hinanden. Jeg var for eksempel den eneste bibliotekar i virksomheden SEAS-NVE i 18 år. Jeg har det fint nok med selv at bestemme. Til gengæld har jeg her lærerne som mine

allierede, og jeg har bibliotekarerne på Haslev Bibliotek, som jeg kan sparre med. Og så er jeg i gang med at få et netværk med andre gymnasiebibliotekarere.

Hvad bliver de største udfordringer for dig?

- I første omgang er det at få vristet bøgerne ud af fagdepoterne. Jeg bruger gode argumenter som, at bøgerne bliver registeret, så lærerne kan se, hvem der har lånt dem, når de mangler i reolen. Men min største udfordring bliver nok at motivere eleverne til at bruge biblioteket og få formidlet, hvad de kan bruge mig til. Men det går den rigtige vej - de har allerede taget studiepladserne og de bløde stole til sig.

Du var ledig i to år, før du fik det her job. Hvordan oplevede du den periode?

- Der har været lange perioder, hvor jeg følte, at jeg søgte og søgte uden at komme til samtaler. Og så begynder man at tvivle på sig selv og overveje, om det er én selv, der er noget galt med, om man er blevet for gammel til at få et job og så videre. Men der har alligevel været en rød tråd i de ting, jeg har lavet i den periode. Blandt andet var jeg i løntilskud i Danmarks Borgcenter i Vordingborg og i Faxe Kommunes Biblioteker, hvor jeg også var i et vikariat.

NYE STILLINGER

STILLINGSOPSLAG Alle henvendelser vedrørende stillingsopslag rettes til: DG Media as
St. Kongensgade 72 · 1264 København K
tlf: 70271155 · fax: 70 27 11 56
email: epost@dgmedia.dk
Bemærk venligst at fristerne nedenfor kun gælder stillingsannoncerne:

Nr. 07-2012: Udgivelsesdato 30.08

Bestillingsfrist 03.08 kl. 12

Materialefrist 16.08 kl. 12

Nr. 08-2012: Udgivelsesdato 27.09

Bestillingsfrist 31.08 kl. 12

Materialefrist 13.09 kl. 12

Nr. 09-2012: Udgivelsesdato 25.10

Bestillingsfrist 28.09 kl. 12

Materialefrist 11.10 kl. 12

RÅD OG ANBEFALINGER VED ANSØGNING

Ved deltidsstillinger under 29,6 timer skal der altid udstedes frigørelsesattest fra begyndelsen af et ansættelsesforhold, hvis der skal udbetales supplerende dagpenge. Du kan altid kontakte Bibliotekarforbundets Forhandlingsafdeling, hvis du har spørgsmål.

Personnyt

Matthias Eiriksson, tidligere konsulent IVA, nu Records Manager i DONG Energy.

Susanne Dyna Knudsen, vikariat Faxe Kommunes Biblioteker, nu leder af Haslev Gymnasiums nyoprettede studiecenter.

Anne Rasmussen, tidligere Favrskov Bibliotekerne, Ulstrup Bibliotek, nu børnebibliotekar ved Viborg Bibliotekerne, Team Børn og Bogbus.

**Har du også fået nyt arbejde?
Send en mail til**

perspektiv@bf.dk

HOLBÆK BIBLIOTEK

FORMIDLER OG UNDERVISER

Holbæk Bibliotek skal spille en aktiv rolle i arbejdet med at implementere den offentlige digitaliseringsstrategi i Holbæk kommune. Derfor søger vi en medarbejder til at indgå i arbejdet i voksenafdelingen. Stillingen er på 37 timer ugentligt og med tiltrædelse 1. september 2012. Stillingen er tidsbegrænset frem til 31. august 2014.

Se hele opslaget på www.holbaek.dk eller www.bibliotek.holbaek.dk

FREDERICIAKOMMUNE

Digital ildsjæl med interesse for biblioteks- og webudvikling

Fredericia Bibliotek ønsker i de kommende år at opprioritere arbejdet med det digitale bibliotek. Vi søger derfor en medarbejder, der har viden og interesse for webudvikling, nye teknologier, mobile muligheder, og som har blik for hvordan det udnyttes bedst muligt i forhold til folkebibliotekets formål og opgaver.

Du skal opfange tendenser indenfor den teknologiske udvikling, have øje for de sociale teknologier og mobile platforme og have lyst og evner til at omsætte det til en bibliotekssammenhæng.

En biblioteksfaglig baggrund og viden om bibliotekets kerneydelser er en fordel, men ikke et absolut krav.

Ansøgningsfrist: 10. august 2012.

Søg stillingen og læs det fulde stillingsopslag og kompetencekrav på www.fredericia.dk

Se også:
www.fredericiabib.dk

Vil du vide mere om Fredericia
se: www.fredericia.dk

AABENRAA BIBLIOTEKERNE SØGER BEGEJSTRET DIGITAL FORMIDLER

Brænder du for digital formidling?

Kan du få endnu flere børn og børnefamilier, tweens og unge til at bruge Aabenraa Bibliotekerne?
Er du på udkig efter et sted at prøve dine gode ideer af?
Så har vi et fuldtidsjob til dig som formidler ved Aabenraa Bibliotekerne fra den 1. september 2012 eller snarest derefter.

Arbejdsopgaver:

Du skal have fokus på de digitale medier, bl.a. Palles Gavebod, spil og film.
Du skal aktivt formidle de digitale tilbud i bibliotekerne, på hjemmesiden og andre steder, hvor børn, tweens og unge er.
Du vil også komme til at til arbejde med formidling af de øvrige materialer og betjening af besøgende i bibliotekerne, samt arrangementer og læringsaktiviteter.

Din profil

Du kommunikerer i øjenhøjde både i skrift og tale. Du kan begejstre og involvere børn og unge og er god til at skabe kontakt til og dyrke netværk med samarbejdspartnere i og udenfor biblioteket. Du er en aktiv medspiller i projekter og opnår gode resultater, også når du arbejder selvstændigt.
Du er engageret, initiativrig og udviklingsorienteret.
Du er fortrolig med de digitale medier og har også viden om udviklingen i børne- og unge kulturen.
Du har en uddannelse som bibliotekar, cand.scient.bibl. eller en anden relevant videregående uddannelse.

Om os

I september implementerer vi en ny organisation. Vi afsætter 20 % af vores personaleressourcer til udvikling, og det giver plads til at du også kan sætte dit præg på udviklingen af Aabenraa Bibliotekerne. Læs mere om vores struktur og bibliotekspolitik på www.aabenraabib.dk

Løn og ansættelsesvilkår:

Efter gældende overenskomst og principperne om Lokal Løn.

Vil du vide mere

Kontakt souschef Bente F. Mortensen på tlf. 7376 8080 eller bfm@aabenaar.dk.

Ansøgningsfrist: 10.8.2012. Aabenraa Kommune anvender et rekrutteringssystem. Du opfordres derfor til at sende din ansøgning online via stillingsopslaget på Aabenraa Kommunes hjemmeside www.aabenraa.dk, under Job. Brug knappen "Søg stillingen" nederst i stillingsopslaget.

BOGBUSTRÆF I RANDERS 8. SEPTEMBER

- 2 spændende/nyskabende foredrag
- Åbne bogbusser
- Underholdning, fest og dans
- Tilmelding på bf.dk/kalender

Forbundet for
informationspecialister
og kulturformidlere

RANDERS
BIBLIOTEK

FILIBUSSEN

Medlemsarrangement

Personas

- skab en fælles forståelse af jeres brugere

Personas er en bredt anvendt metode, som gør brugerne til virkelige levende mennesker, som man husker og forstår: hvem er det, vi taler om, og hvem er det, vi henvender os til i vores digitale kommunikation?

- **Den 12. september 2012 kl. 9.00 - 11.30**
i Bibliotekarernes Hus på Frederiksberg
- **Den 2. oktober 2012 kl. 16.00 - 18.30**
i Studenterhusfondens lokale i Aarhus
- **Den 3. oktober 2012 kl. 16.00 - 18.30**
på Kolding Bibliotek

Du får: Oplæg, netværk og erfaringsudveksling med dine kolleger.

Oplægsholder er Thomas Snitker, direktør for SnitkerGroup.

- **Tilmeld dig via www.bf.dk/kalender**

Alle medlemmer af Bibliotekarforbundet er velkomne. Deltagelse er gratis.

Forbundet for informationspecialister og kulturformidlere

I aktivitetskalenderen får du overblik over arrangementer og aktiviteter, som afholdes i Bibliotekarforbundets regi. Find flere oplysninger og helt aktuel oversigt over arrangementer i Kalenderen på Bibliotekarforbundets website på www.bf.dk/kalender. Abonner på »Bibliotekarforbundets nyhedsbrev« på www.bf.dk/nyhedsbreve for at modtage nyt omkring arrangementer.

AUGUST 2012

21.8. Informationsmøde om din nye PFA Plus pensionsordning.

Sted: Studenterhusfondens lokaler, Aarhus.

Arrangør: PFA i samarbejde med Bibliotekarforbundet.

22.8. Informationsmøde om din nye PFA Plus pensionsordning.

Sted: Lyngby-Taarbæk Bibliotekerne.

Arrangør: PFA i samarbejde med Bibliotekarforbundet.

22.8. Informationsmøde om din nye PFA Plus pensionsordning.

Sted: Rudersdal Bibliotekerne.

Arrangør: PFA i samarbejde med Bibliotekarforbundet.

27.8. Dimittendworkshop.

Arrangør: Bibliotekarforbundet og AAK.

Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

28.8. Informationsmøde om din nye PFA Plus pensionsordning.

Sted: Odense Centralbibliotek.

Arrangør: PFA i samarbejde med Bibliotekarforbundet.

28.8. Informationsmøde om din nye PFA Plus pensionsordning.

Sted: Ballerup Bibliotek.

Arrangør: PFA i samarbejde med Bibliotekarforbundet.

28.8. Informationsmøde om din nye PFA Plus pensionsordning.

Sted: Gentofte Bibliotekerne.

Arrangør: PFA i samarbejde med Bibliotekarforbundet.

29.8. Dimittendworkshop.

Arrangør: Bibliotekarforbundet og AAK.

Sted: IVA Aalborg.

29.8. Informationsmøde om din nye PFA Plus pensionsordning.

Sted: Aalborg Bibliotekerne.

Arrangør: PFA i samarbejde med Bibliotekarforbundet.

Check www.bf.dk/kalender for datoer i september for flere »Informationsmøder om din nye PFA Plus pensionsordning«.

30.8. På vej videre med ESDH.

Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

Arrangør: Statsgruppen.

30.8. Kursus: Få online succes med Google Analytics!

Sted: Kommunikation og Sprog, København.

Arrangør: Bibliotekarforbundet og Forbundet Kommunikation og Sprog.

30.8.-2.9. 40 års jubilæums-studierejse med Kunstfaggruppen til Documenta, Kassel.

Arrangør: Kunstfaggruppen.

SEPTEMBER 2012

5.9. Konference: Leder in spe.

Konference, hvor lederaspiranter i bibliotekerne deltager efter invitation.

Sted: Park Inn Copenhagen Hotel, København.

Arrangør: Bibliotekarforbundet og KL.

8.-9.9. Bogbustræf 2012.

Sted: Randers.

Arrangør: Randers Bibliotek og Filibussen.

12.9. Morgenmøde: Personas - skab en fælles forståelse af jeres brugere.

Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

25.9. Morgenmøde: Mood Marketing.

Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

OKTOBER 2012

2.10. Gå-hjem-møde: Personas - skab en fælles forståelse af jeres brugere.

Sted: Studenterhusfondens lokaler, Aarhus.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

3.10. Gå-hjem-møde: Personas - skab en fælles forståelse af jeres brugere.

Sted: Kolding Bibliotek.

Arrangør: Bibliotekarforbundet i samarbejde med BF-klubben ved Kolding Bibliotek.

27.-28.10. Bibliotekarforbundets Generalforsamling 2012.

Sted: Torvehallerne, Vejle.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

NOVEMBER 2012

7.11. Introduktion til Bogsæsonen 2012.

Sted: Hotel Prindsen, Roskilde.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

8.11. Introduktion til Bogsæsonen 2012.

Sted: First Hotel Copenhagen, København.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

13.11. Introduktion til Bogsæsonen 2012.

Sted: Aalborg Kongres og Kultur Center.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

14.11. Introduktion til Bogsæsonen 2012.

Sted: Scandic Aarhus City.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

15.11. Introduktion til Bogsæsonen 2012.

Sted: Scandic Jacob Gade, Vejle.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

19.-20.11. TR-uddannelse Modul D 2012.

Sted: ByggeCentrum Middelfart.

Arrangør: Bibliotekarforbundet.

Har du en god idé til et arrangement eller kursus, som er relevant for dig og for andre medlemmer af Bibliotekarforbundet?

Vil du gerne have, at et af Bibliotekarforbundets arrangementer bliver afholdt i en større by i nærheden af dig?

Har du et forslag eller en god idé, så lad os høre fra dig. Ring til os eller send en mail til nb@bf.dk.

You dream
We design
United we advance

DANTEK
Library Solutions

Tlf. 86 80 30 99 · info@dantek.dk · www.dantek.dk